

MOVIMENT
per a
PROMOURE OPORTUNITATS
de
VIDA INDEPENDENT
de les
PERSONES AMB DISCAPACITAT
i de les
PERSONES AMB TRASTORN MENTAL
a la
COMARCA DEL GARRAF

DEMANDES
ALS AJUNTAMENTS,
CONSELL COMARCAL DEL
GARRAF
I PARTITS POLÍTICS
-VERSIÓ ABREUJADA-

15 de juny de 2022

Presentació	5
1. Qui som i què volem.....	5
2. Com ens hem organitzat.....	6
3. Consulta mitjançant grups focals.....	8
4. A qui adreçem les nostres demandes.....	10
5. Parlem de drets.....	10
Algunes dades	11
I PART: La Convenció i el dret de les persones amb discapacitat a una vida independent i d'inclusió en la comunitat.	15
II PART: Vida independent i d'inclusió en la comunitat. En resum, de què parlem?	17
III PART: Les nostres demandes en l'àmbit local i comarcal.	21
1. El greuge econòmic comparatiu.....	22
2. Accés a l'habitatge.....	24
3. Inserció laboral.....	34
4. Els serveis de suport a la vida independent i d'inclusió en la comunitat: de què parlem.....	43
5. El servei d'assistència personal.....	45
6. Xarxes de suport comunitari formal i informal.....	55
7. Pisos pont de transició a l'emancipació i/o la desinstitucionalització	58
8. Accessibilitat visual, auditiva, cognitiva i física.....	64
9. Desenvolupament tecnològic per facilitar la vida independent.	69
10. Formació al personal de l'administració municipal i comarcal per tal de fer efectius els drets definits a la Convenció.....	71

A Lluís i a totes les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental que ens heu ajudat a eixamplar la mirada i a descobrir capacitats on abans veiem limitacions.

A totes les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental que ens heu ajudat a créixer personalment i professionalment, tot demostrant que no basta mirar i parlar; cal també aprendre a veure, escoltar i saber preguntar.

A totes les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental que lluiteu per poder exercir una ciutadania plena, amb drets i deures.

A totes les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental que ens heu demostrat que quan això s'assoleix tota la societat hi guanya.

I, en coherència, “res per a vosaltres sense vosaltres”.

A Pepi i a totes les famílies que lluiteu al costat dels vostres familiars amb discapacitat o/i amb trastorn mental per fer realitat els seus drets que, tot i estar reconeguts, encara s'està molt lluny d'assolir.

I, per últim, a totes les persones que no teniu familiars amb discapacitat o/i amb trastorn mental, però que heu fet de la defensa dels seus drets també la vostra lluita, amb el convenciment que estem construint un món millor.

Què són realment capaces de fer i de ser les persones?.

Quines oportunitats tenen veritablement a la seva disposició per a fer o ser el que vulguin i puguin?

Aquestes són dues preguntes clau de les que parteix l'enfocament del "desenvolupament humà" o "de les capacitats" quan aprofundeix el significat de la qualitat d'una vida humana.

Si dirigim aquestes preguntes a l'univers de les persones amb discapacitat ens trobem que:

"La possibilitat de participació i d'accés de la persona amb discapacitat als diferents àmbits **ordinaris** de l'activitat humana (educació, treball, oci, etc.) no està tant en funció de les característiques de la seva discapacitat com en **l'existència o no en aquella societat de barreres** al seu aprenentatge, socialització i participació". Gerardo Echeita (2003)

Assolir que les persones amb discapacitat exerceixin com a ciutadans i ciutadanes amb drets i deures implica **un procés de transformació social** en el qual els diferents àmbits de l'activitat humana es desenvolupen en resposta a la diversitat de la seva població, identificant i **eliminant les barreres** que aquest entorn posa **a l'exercici d'una ciutadania plena**.

O dit en altres paraules:

Cal convertir els drets en oportunitats que, en ser exercides, generin capacitats.

Això és el que ens proposem.

PRESENTACIÓ

(Desenvolupada al “Document Marc” pàgines 5 a 16)

1. QUI SOM I QUÈ VOLEM

Som un moviment col·lectiu i plural que té per objectiu promoure a la Comarca del Garraf oportunitats per a que les persones amb discapacitat i les persones amb trastorn mental puguin fer realitat els seus projectes de vida independent i d'inclusió en la comunitat.

En aquest Moviment participen persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental, famílies, ciutadania interessada, professionals (de l'àmbit de la inclusió i de serveis especialitzats adreçats a persones amb discapacitat), gerències i càrrecs polítics electes (a títol personal) i persones representants d'entitats de l'àmbit de la discapacitat.

És un moviment obert a totes les persones que vulguin participar-hi, sigui a títol personal o en representació d'una entitat cívica o pública.

Aquest moviment està també obert a persones d'altres comarques i territoris, però les demandes que figuren en aquest escrit han estat decidides exclusivament per aquelles que residim en algun dels sis municipis de la Comarca del Garraf.

A data d'aquesta versió abreujada del Document Marc la composició del Moviment és la següent:

- 24,3% són persones amb discapacitat o/i persones amb trastorn mental que participen en primera persona.
- 69,2% són familiars.
- 6,5% desenvolupen la seva activitat laboral en l'àmbit de la discapacitat i no tenen parents amb discapacitat o trastorn mental (professionals, gerències, altres).

Cal dir també que:

- 2,8% són càrrecs polítics electes que participen al Moviment a títol personal.
- Hi estan representades les següents entitats i plataformes ciutadanes:
 - Plataforma Ciutadana del Garraf per una Empresa Inclusiva
 - Fundació Ave Maria
 - Tu i Nos Fundació.
 - Associació Suport
 - SOS a la Capacitat Intel·lectual.
 - Junts en Acció
 - Associació Més Inclusió Sitges
 - Autisme amb futur
 - “Associació de Familiars i Afectats per Malaltia Mental del Garraf”
- Hi participa també la gerència de la Mancomunitat TEGAR.

El nostre Moviment neix de la confluència de voluntats per part d'aquelles entitats, plataformes ciutadanes, organismes i persones que coincidim en un mateix diagnòstic:

A dia d'avui la immensa majoria de les persones amb discapacitat no poden escollir on volen viure ni amb qui. Ni tant sols poden imaginar que hi ha d'altres possibilitats diferents a viure tota la vida amb la família, i/o en un entorn institucional (pisos o centres residencials). I tenen el mateix dret a fer-ho que la resta de la població.

Tenim, doncs, **una nova fita a assolir**: crear oportunitats de vida independent a la nostra comarca per a les persones amb discapacitat o/i trastorn mental que ho vulguin.

Per això afirmem que ha arribat el moment d'una nova mobilització col·lectiva capaç de presentar propostes viables que obtinguin de nou la complicitat i el suport dels nostres ajuntaments i del consell comarcal. I d'assolir junts el recolzament normatiu i financer necessari que correspongui a la Generalitat. Una complicitat històrica que ha fet del Garraf una comarca pionera en inclusió.

2. COM ENS HEM ORGANITZAT

El Moviment té un funcionament horitzontal i un lideratge informal que es materialitza en la figura de portaveu.

No hi ha jerarquies ni estatuts.

No rep finançament ni intern ni extern, ni públic ni privat.

La feina que es realitza és mitjançant treball voluntari íntegrament.

El Moviment compta amb l'assessorament d'un grup de persones expertes que hi col·laboren sense rebre cap remuneració o compensació econòmica o material a canvi.

S'articula bàsicament a partir dels següents espais:

- Plenari.
- El grup de persones expertes.

2.1. El Plenari.

L'integren totes les persones participants en el Moviment.

Al Plenari s'informa i es sotmet a debat tots els temes i propostes. És l'escenari on es prenen les decisions. Totes les persones del Moviment residents en algun dels municipis de la comarca tenen veu i vot; les persones no residents tenen veu, però no vot.

2.2. El grup de persones expertes.

Té caràcter deliberatiu i propositiu.

És qui analitza i debat en primera instància la proposta elaborada per la portaveu del Moviment i que, un cop millorada en allò que calgui amb les aportacions de les persones expertes, es lliura a totes les persones membres del Moviment per a ser analitzada i debatuda en reunió de Plenari.

Les persones expertes assessoren de manera voluntària el Moviment sense rebre cap contraprestació econòmica. A data d'avui són:

- **Pepita Cabiscol i Pujol** (Participa a títol personal)

Treballadora Social i Psicòloga. Amb més de 30 anys d'experiència professional en l'àmbit de la discapacitat des del context de l'Administració Pública.

Des del juny de 2020 membre de la Taula de persones expertes per a l'impuls de l'autonomia personal i l'atenció a les persones creada pel Departament de Treball Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya, amb l'objectiu de presentar una proposta de futur model d'autonomia i atenció a persones que precisin suport de llarga durada en l'entorn comunitari de Catalunya.

- **Efren Carbonell Paret** (Participa a títol personal)

Director de la Fundació ASPASIM fins setembre de 2021. Professor de diversos Màsters d'Educació Inclusiva. Ha estat president de la Coordinadora de Tallers per a persones amb discapacitat i de DINCAT. Membre de la Plataforma Ciutadana per una escola inclusiva a Catalunya. Membre de la junta directiva de l'Associació Rosa Sensat. Va rebre la Medalla d'Honor de la ciutat de Barcelona el 2012.

- **Clara Clos i Muñoz** (Participa com a entitat: Fundació Pere Mitjans)

Directora de la Fundació Pere Mitjans i Directora Tècnica de Serveis d'Habitatge de la Fundació.

Psicòloga. Màster en neuropsicologia de l'UOC. Amb més de 30 anys d'experiència professional en l'àmbit de la discapacitat.

- **Antoni Galiano Barajas** (Participa a títol personal)

Advocat especialista en dret i discapacitat.

Vocal de la Comissió de Drets de les Persones amb Discapacitat de l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona.

- **Anna Grañana Sancho** (Participa a títol personal)

Advocada.

Doctoranda en dret i discapacitat.

Està realitzant la seva investigació sobre: "La gestió pública de l'assistència com a mecanisme de suport a la presa de decisions de les persones amb discapacitat"

- **Mª José Moya Olea** (Participa com a entitat: Federació ECOM)

Responsable Àrea d'Autonomia Personal i Vida Independent de la Federació ECOM.

Porta des dels inicis de 2007 donant suport a la generalització de la figura d'Assistent Personal, i a la promoció de la Vida Independent de les persones amb diversitat funcional.

- **Jordi Palacios de las Heras** (Participa com a gerent de l'IMET de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú)

Gerent de l'Institut Municipal d'Educació i Treball de Vilanova i la Geltrú des del qual es presta el Programa TIMOL (inserció de persones amb discapacitat intel·lectual al mercat ordinari de treball) i el Programa MATÍ (inserció de persones amb diagnòstic de trastorn mental al mercat ordinari de treball), ambdós de caràcter comarcal pels sis municipis de la Comarca del Garraf.

- **Pep Ruf i Aixàs** (Participa a títol personal)

Expert en vida independent a diferents organitzacions (FCSD, Down España, FIADOWN). Professor de la UB i la UOC.

- **Josep M. Solé Chavero** (Participa com a entitat: Fundació Support-Girona)

Director de la Fundació Support-Girona.

- **David Villanueva Quílez** (Participa com a entitat: Associació APRENEM Autisme)

Membre del grup de treball que va elaborar la proposta de Model Municipal del Servei d'Assistència Personal de Barcelona (SAP-BCN) i membre de la Comissió de Seguiment del procés d'implementació del Model fins estiu 2020.

Participació en l'elaboració "La Assistencia Personal y la Vida Independiente" de Plena Inclusión en representació de DINCAT Plena Inclusió Catalunya.

Actualment és "Responsable de l'Àrea de Suports en l'Etapa Adulta" a l'Associació APRENEM Autisme.

3. CONSULTA MITJANÇANT GRUPS FOCALS

El grup focal (*focus group* en anglès)¹, en el context de les ciències socials, és una tècnica qualitativa d'estudi de les opinions i les actituds d'un grup social específic envers un assumpte social.

Tal i com estableix el Comitè Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat a l'Observació General núm. 7 (2018) en relació al dret a la participació de les persones amb discapacitat a través de les organitzacions que les representen, en l'aplicació i el seguiment de la Convenció, des del nostre Moviment hem volgut la seva participació personal i directa, a nivell consultiu i posteriorment a nivell representatiu, per tal que els seus interessos, expectatives i necessitats quedin expressades en primera persona.

¹ No confondre amb "grup de discussió".

Aquesta consulta ha buscat donar resposta també als següents **objectius específics**:

- Tenir una aproximació sobre l'opinió, desitjos i temors expressats per les famílies, tot identificant quins serien els seus requisits per facilitar i/o incentivar que els seus fills i filles amb discapacitat o/i amb trastorn mental (o altres familiars dels quals tinguin cura) puguin definir i portar a terme projectes de vida independent.
- Obtenir informació útil que ajudi a establir prioritats a l'hora de definir les propostes sobre accions i mesures a realitzar i de serveis a posar en marxa que des del nostre Moviment presentarem als governs i oposició d'ajuntaments i Consell Comarcal del Garraf, i als partits polítics de cada municipi.
- Promoure reflexions i consciència de dret a una vida independent tant per part de les persones amb discapacitat i/o amb trastorn mental com de les famílies, tal i com defineix l'article 19 de la Convenció aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides al desembre de 2006.

Els criteris de participació han estat:

- **Grups focals adreçats a persones amb discapacitat i persones amb trastorn mental.**
 - Persones amb discapacitat:
 - Residir en qualsevol dels sis municipis de la Comarca del Garraf.
 - Tenir 18 o més anys.
 - Amb qualsevol tipologia de discapacitat o amb pluridiscapacitat.
 - Amb grau d'afectació igual o superior al 33%.
 - Persones amb un trastorn mental diagnosticat:
 - Residir en qualsevol dels sis municipis de la Comarca del Garraf.
 - Tenir 18 o més anys.
 - Estar en seguiment de serveis especialistes públics o privats i en situació estable.
- **Grups adreçats a familiars.**
 - Famílies amb fills o filles que compleixin els requisits anteriors. També podien participar familiars amb una altre relació de parentiu, sempre i quan fossin una figura familiar de referència.

S'han realitzat:

Perfil persones destinatàries	Número de grups focals realitzats	Número de persones participants
Persones amb discapacitat o/i persones amb trastorn mental	3	24 (11 dones i 13 homes)
Familiars	4	37 (30 dones i 7 homes)

L'informe sobre els resultats de la consulta:

Lliurat als ajuntaments, consell comarcal i partits polítics juntament amb el "Document Marc" i aquesta "Versió abreujada".

4. A QUI ADRECEM LES NOSTRES DEMANDES

4.1. A l'administració local i comarcal.

Les demandes que detallem estan pensades en funció de les competències que li toca o pot assumir un ajuntament i/o el consell comarcal. I en aplicació del principi de subsidiarietat que apropa l'exercici de les competències a la ciutadania, en coherència amb el principi de proximitat, sempre que l'administració més propera pugui fer-ho de manera eficaç.

El nostre objectiu és implicar:

- Els ajuntament amb les alcaldies i no solament determinades regidories, ja que la vida independent afecta transversalment diferents carteres.
- La presidència del Consell Comarcal del Garraf ja que les nostres demandes estan referides als sis ajuntaments de la comarca.

4.2. Als partits polítics.

El nostre objectiu és clar: Que incorporin les nostres demandes als programes de cada partit de cara a les eleccions municipals de maig de 2023.

5. PARLEM DE DRETS

“Un dret no és allò que algú t’ha de donar. Un dret és allò que ningú t’ha de prendre”²

El dret de les persones amb discapacitat o/i trastorn mental a una vida independent i d'inclusió en la comunitat està:

- **Definit a l'article 19 de la Convenció** aprovada el 13 de desembre de 2006 per l'Assemblea General de les Nacions Unides, i vinculant per a l'Estat Espanyol que la signa i ratifica, així com el seu Protocol Facultatiu, entrant en vigor el 3 de maig de 2008.

L'article 19 de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat determina el ***“Dret a viure de manera independent i a ser inclòs o inclosa en la comunitat”***.

- **Desenvolupat a l'Observació General núm. 5** aprovada a l'agost de 2017 pel Comitè internacional sobre els drets de les persones amb discapacitat, on es desenvolupa el significat i les obligacions dels estats en relació a l'article 19 de la Convenció.

El dret a una vida independent i d'inclusió a la comunitat és un dret subjectiu que s'ha de garantir

² “Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat” (2000). Ajuntament de Terrassa.

ALGUNES DADES

Font de les dades: IDESCAT

Any: 2020

Territori	Total PD*	Nº de persones segons tipus de discapacitat							
		Física motòrica	Física no motòrica	Visual	Auditiva	Intel·lectual	Trastorn mental	Múltiple física-intel·lectual	No consta
Canyelles	310 (3,44%)	118	66	17	16	29	59	0	5
Cubelles	924 (10,25%)	378	171	37	48	83	180	(...)**	24
Olivella	198 (2,20%)	84	41	12	5	27	22	0	7
Sant Pere de Ribes	1.734 (19,24%)	658	348	118	84	203	295	(...)**	26
Sitges	1.208 (13,40%)	465	228	67	63	127	239	(...)**	16
Vilanova i la Geltrú	4.640 (51,47%)	1.667	880	364	244	535	860	20	70
COMARCA	9.014 (100%)	3.370 (37,39%)	1.734 (19,24%)	615 (6,82%)	460 (5,1%)	1.004 (11,14%)	1.655 (18,36%)	28 (0,31%)	148 (1,64%)
		5.104 (56,63%)							

* PD: Persones amb discapacitat

** (..) Dada confidencial, amb baixa fiabilitat o no disponible.

Territori	Sexe		Edat					
	Homes	Dones	0 a 4 anys	5 a 15 anys	16 a 44 anys	45 a 64 anys	65 a 74 anys	75 i més anys
Canyelles	161	149	(...)**	(...)**	43	134	68	49
Cubelles	474	450	(...)**	(...)**	153	344	181	189
Olivella	98	100	0	15	31	72	40	40
Sant Pere de Ribes	878	856	7	88	304	659	327	349
Sitges	561	647	(...)**	(...)**	179	404	269	305
Vilanova i la Geltrú	2.247	2.393	16	194	761	1.702	926	1.041
COMARCA	4.419 (49,02%)	4.595 (50,98%)	29 (0,32%)	415 (4,6%)	1.471 (16,32%)	3.315 (36,78%)	1.811 (20,09%)	1.973 (21,89%)

** (..) Dada confidencial, amb baixa fiabilitat o no disponible.

I PART

LA CONVENCIÓ I EL DRET DE LES PERSONES AMB DISCAPACITAT A UNA VIDA INDEPENDENT I D'INCLUSIÓ EN LA COMUNITAT

(Desenvolupada al “Document Marc” pàgines 21 a la 35)

Normes reguladores:

- **Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat.**

La Convenció va ser aprovada per l'Assemblea General de l'ONU en sessió Plenària de 13 de desembre de 2006 i ratificada pel Govern de l'Estat Espanyol juntament amb més de 100 països. La Convenció va entrar en vigor al maig de 2008 i des d'aleshores té caràcter vinculant pels Estats que l'han ratificat.

- **Observació general núm. 1 sobre el dret a tenir igual reconeixement com a persona davant la llei (Art. 12 de la Convenció).**

Aprovada el 19 de maig de 2014 pel Comitè sobre els drets de les persones amb discapacitat, insta els estats a introduir canvis en la seva legislació civil en matèria de capacitat jurídica per tal de fer desaparèixer totalment la “incapacitació” i qualsevol forma de “modificació” de la capacitat jurídica. I canviar la protecció i substitució per l'acompanyament i el suport.

- **Observació general núm. 5 sobre el dret a viure de forma independent i a ser inclòs o inclosa en la comunitat (Art. 19 de la Convenció).**

Aprovada a l'agost de 2017 pel Comitè sobre els drets de les persones amb discapacitat, desenvolupa el significat i les obligacions dels estats en relació a aquest article de la Convenció.

Algunes idees clau:

- **Art. 19 de la Convenció:** Defineix el dret a viure de manera independent i a ser inclòs o inclosa en la comunitat.
- *Viure de manera independent i ser inclòs o inclosa en la comunitat són conceptes que fan referència a entorns per viure fora de les institucions residencials de qualsevol tipus.*

No es tracta «simplement» de viure en un edifici o en un lloc determinat; significa, sobretot, no perdre la capacitat d'elecció personal i l'autonomia com a resultat de la imposició d'una forma i d'uns sistemes de vida determinats. Ni les grans institucions amb més de cent residents ni les petites llars funcionals amb cinc o vuit persones, ni tan sols les llars individuals, poden anomenar-se sistema de vida independent si contenen altres elements definitoris d'institucions o d'institucionalització. (Punt 16 Observació General)

- L'article 19 de la Convenció **s'adreça a totes les persones amb discapacitat sense excepcions, també aquelles amb major necessitat de suport.**

L'article 19 fa referència de manera explícita a totes les persones amb discapacitat. Ni la privació total o parcial de qualsevol «grau» de capacitat jurídica ni el nivell de suport necessari es poden al·legar per negar o limitar el dret de les persones amb discapacitat a la independència i a viure de manera independent en la comunitat. (Punt 20 Observació General)

- **Desinstitucionalització.**

La Convenció és molt clara i inequívoca respecte l'obligació dels Estats que han ratificat la Convenció a definir un pla per fer efectiva la desinstitucionalització de les persones amb discapacitat, reorientant els recursos de la institucionalització als serveis de suport per una vida independent i a garantir l'accés de les persones amb discapacitat a les instal·lacions de serveis.

- L'article 19 de la Convenció està estretament lligat amb **l'article 12: Igual reconeixement com a persona davant la llei.**

En aplicació d'aquest dret el passat 3 de setembre va entrar en vigor la reforma de la legislació civil per la qual desapareix totalment la figura de la "incapacitació" i de qualsevol forma de "modificació" de la capacitat jurídica. Aquesta reforma elimina la tutela i la pàtria potestat prorrogada i rehabilitada. En l'àmbit de Catalunya també desapareix la curatela.

- **Aquests canvis comporten necessàriament l'inici d'una transformació profunda en l'assignació dels pressupostos.** Cal passar de pressupostos assignats en funció de la plaça ocupada o del servei utilitzat, per passar a ser pressupostos personals de la persona amb discapacitat o/i amb trastorn mental que utilitza en funció de la seva voluntat i preferències.

Es tracta que la persona amb discapacitat disposi d'un pressupost que vindrà determinat per la intensitat de suport que requereix, que pugui escollir quin/s suport/s vol rebre i qui li prestarà.

En el sistema actual d'assignació de pressupostos és el servei el que està en el centre, no la persona amb discapacitat. Això és quelcom que cal capgirar.

II PART

VIDA INDEPENDENT I D'INCLUSIÓ EN LA COMUNITAT:

EN RESUM, DE QUÈ PARLEM?

Què vol dir vida independent i d'inclusió en la comunitat? (art. 19 Convenció)

Vol dir:

1. **Poder decidir** on i amb qui viure.
2. **Disposar de suports** quan es necessiten.
3. Tenir garantida l'**accessibilitat**.

O, en altres paraules, que es donin simultàniament els dos requisits següents:

- Tenir garantida l'**autonomia personal** per la possibilitat de disposar dels mitjans necessaris a cada persona en una realitat que és diversa.
- **Exercir l'autodeterminació**, o llibertat d'elecció.

Veiem de manera breu quin és el significat de cadascun d'ells³.

1. Poder decidir on i amb qui viure.

Assegurant que les persones amb discapacitat tinguin l'oportunitat d'escollir el seu lloc de residència i on i amb qui viure, en igualtat de condicions que les persones de l'entorn, i no es vegin obligades a viure d'acord a un sistema de vida específic, o haver de conviure amb persones no triades.

³ En cursiva el text literal de l'Observació General núm. 5 sobre el dret a una vida independent i d'inclusió en la comunitat.

2. Disposar de suports quan es necessiten.

- Aquests suports poden ser molt diversos en funció de la diversitat de necessitats, situacions i preferències de les persones amb discapacitat: assistència personal, domòtica al domicili, teleassistència, suports instrumentals (cadira de rodes, programes informàtics de suport cognitiu, audiòfons, etc.), robòtica aplicada a la dependència, etc.
- I, quan cal, fa referència també als suports formals i informals en la presa de decisions, com ara l'assistència legal, el cercle de suports, l'intèrpret vital, la figura de garant dels drets de les persones amb discapacitat, etc.
- I també a les xarxes comunitàries formals i informals de suport en la que poden participar veïnatge, familiars, amistats i/o professionals. Xarxes de persones que s'interessen, que interpel·len, que acompanyen, que ajuden, que detecten, que alerten quan cal.

Suports que permeten viure de manera independent, participar en tots els àmbits de la vida social i evitar l'aïllament.

3. Tenir garantida l'accessibilitat.

Sense tenir garantida l'accessibilitat no pot haver vida independent ni inclusió en la comunitat

Ens referim a:

- *Tenir accés a tots els serveis que s'ofereixen al públic, i també als serveis de suport oferts a les persones amb discapacitat perquè puguin ser incloses i participar plenament en tots els àmbits de la vida social.*

Aquests serveis poden fer referència, entre d'altres, a l'habitatge, el transport, les compres, l'educació, la feina, les activitats d'oci i tota la resta d'instal·lacions i de serveis oferts al públic, incloent-hi els mitjans de comunicació social.

Aquest dret també inclou tenir accés a totes les mesures i els esdeveniments de la vida política i cultural de la comunitat com ara reunions públiques, esdeveniments esportius, festivals culturals i religiosos i a qualsevol activitat en què la persona amb discapacitat vulgui participar-hi.

Estem parlant de:

- Accessibilitat auditiva, cognitiva, visual i física.
- Criteris no discriminatoris d'accés als entorns, processos, bens, productes i serveis, el transport, la informació i les comunicacions, inclosos els sistemes i les tecnologies de la informació i les comunicacions, així com els mitjans de comunicació social i en altres serveis i instal·lacions oberts al públic o d'ús públic, tant en zones urbanes com rurals, i als esdeveniments de la vida política i cultural de la comunitat.
- Criteris d'acció positiva que facilitin la participació.

- **Una mirada inclusiva**

Indica una actitud inclusiva. Vol dir tenir present l'altre, buscar la manera que pugui participar de la manera que vulgui i pugui. Una mirada que identifica barreres i busca eliminar-les en allò que està al seu abast.

4. Autonomia personal garantida i autodeterminació: dos requisits per viure de manera independent i inclusiva en la comunitat.

La vida independent es té o no es té.

L'autonomia personal i l'autodeterminació són fonamentals per viure de manera independent.

De què parlem?

- **L'autonomia personal està garantida quan es disposa dels mitjans necessaris a cada persona en una realitat que és diversa.**

L'exercici de l'autonomia d'una persona està condicionada per les possibilitats i els suports que el seu entorn li ofereix. Per exemple:

- Una persona amb discapacitat física i mobilitat reduïda que no disposi d'una cadira de rodes tindrà una autonomia molt reduïda. La seva autonomia serà més gran si disposa d'una cadira de rodes manual i té una persona que l'empenyi i que ho fa quan i cap on la persona amb discapacitat vol. I si disposa d'una cadira elèctrica la seva autonomia de desplaçament serà infinitament superior que en qualsevol de les circumstàncies anteriors.

La persona no ha canviat. Les seves necessitats tampoc. El seu grau d'autonomia ha vingut determinat per la disponibilitat o no de determinats suports.

- Una persona amb discapacitat visual que vol travessar el carrer podrà fer-ho sola si aquell semàfor té un mecanisme sonor pels vianants que indica quan està verd, vermell o carbassa. L'exercici de la seva autonomia estarà garantit també si disposa d'assistència personal. Sense algun d'aquests suports la seva autonomia estarà supeditada a que trobi alguna persona que li ajudi a passar el carrer o que l'indiqui quan fer-ho. En cas contrari o no podrà creuar el carrer o s'exposarà a que l'atropellin.
- Una persona amb discapacitat intel·lectual que no sàpiga llegir ni escriure i vulgui agafar un avió podrà fer-ho si disposa d'assistència personal o d'un servei d'acompanyament a l'aeroport d'origen i al d'arribada. En cas contrari no podrà viatjar, o s'exposa a que li passin diversos incidents com ara perdre l'avió, perdre's a l'aeroport, tenir problemes en la recollida de la maleta, etc..
- Una persona amb trastorn mental sever que vulgui tramitar una prestació o apuntar-se a un curs en un centre cívic, segons el moment que estigui travessant, podrà fer-ho si disposa d'assistència personal o d'un acompanyament que li doni suport en programar el dia per fer-ho, accedir al servei de manera presencial o telemàticament, aportar la

documentació necessària, etc. En cas contrari, no podrà tramitar la prestació o la inscripció en una activitat perquè tindrà dificultats en organitzar-se per decidir quin dia fer-ho, anar al lloc indicat a l'hora indicada, o bé tindrà dificultats en el tràmit telemàtic, o en reunir la documentació necessària i portar-la en el moment indicat.

En aquests exemples l'autonomia d'aquestes persones estarà garantida si disposen dels suports que necessiten.

- **Autodeterminació** o exercici efectiu de la llibertat de l'individu.

Seguint amb els exemples anteriors, l'exercici de l'autodeterminació és:

- Decidir quan surto de casa i on vull anar.
- Decidir traslladar-me a una determinada adreça per aquell itinerari que comporta travessar aquell carrer.
- Decidir viatjar en avió per anar al destí que he triat sense necessitat que m'acompanyi alguna persona de la família.
- Decidir demanar una prestació o inscriure'm a una activitat.

I quan es necessita suport de terceres persones l'autodeterminació significa poder decidir qui te'l presta, què vols que faci, de quina manera ho ha de fer i quan.

I per últim,

No oblidem que el dret a una vida independent i d'inclusió en la comunitat s'adreça a totes les persones amb discapacitat sense excepcions, *independentment de la capacitat intel·lectual, del nivell d'autonomia i de la necessitat de suport*".
(Punt 21 Observació General núm. 5)

I que l'exercici d'autodeterminació es pot exercir amb suport en la presa de decisions en aquells casos que ho requereixin.

III PART

LES NOSTRES DEMANDES EN L'ÀMBIT LOCAL I COMARCAL

Sumari:

1. El greuge econòmic comparatiu.
2. Accés a l'habitatge.
3. Inserció laboral.
4. Els serveis de suport a la vida independent: de què parlem.
5. El servei d'assistència personal.
6. Xarxes de suport comunitari formal i informal.
7. Pisos pont de transició a l'emancipació i/o la desinstitucionalització.
8. Accessibilitat visual, auditiva, cognitiva i física.
9. Desenvolupament tecnològic per facilitar la vida independent.
10. Formació del personal d'atenció a la ciutadania de l'administració municipal i comarcal per tal de fer efectius els drets definits a la Convenció.

Parlar de vida independent i d'inclusió en la comunitat és quelcom transversal que afecta diversitat d'àmbits i d'aspectes de la vida d'una persona i, en conseqüència, també de les àrees en que es pot estructurar l'administració pública.

En tots els temes que figuren a continuació les administracions local i comarcal tenen competències i responsabilitats.

En primer lloc hem volgut abordar un tema important però del qual es parla poc: el sobreesforç econòmic que assumeixen les persones amb discapacitat i les seves famílies per tal de mantenir els estàndards de vida del seu entorn immediat. És el que denominem "**greuge econòmic comparatiu**" que caldria tenir en compte en la definició de la tarificació social d'accés a bens i serveis públics.

Parlar de vida independent i d'inclusió en la comunitat obliga a parlar, entre d'altres, de:

- **Inserció laboral**
- **Habitatge**
- **Serveis de suport**
- **Accessibilitat**

I també de la **formació del personal d'atenció a la ciutadania de les administracions local i comarcal** per tal de garantir que tinguin incorporada una mirada per la qual es tracti a la persona amb discapacitat de manera adequada i com a protagonista de la seva vida i no com una persona incapaç.

EL GREUGE ECONÒMIC COMPARATIU

(Desenvolupat al “Document Marc” pàgines 68 a 71)

El greuge econòmic és el cost addicional que comporta viure amb una discapacitat en igualtat de condicions que les persones de l'entorn.

A la nostra comarca no tenim cap estudi que mesuri el greuge econòmic comparatiu segons de la tipologia de la discapacitat i del grau de necessitat de suport, però altres ajuntaments sí ho han fet.

La finalitat última és aplicar en l'accés de les persones amb discapacitat a béns i serveis públics les conclusions del greuge econòmic existent a cada territori, a fi de garantir la igualtat de drets.

El 2006, l'Ajuntament de Barcelona, a través de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD), va publicar el primer estudi sobre el greuge econòmic comparatiu. En aquell moment va ser un estudi pioner tant a Catalunya i com a l'Estat Espanyol.

Més tard, a l'octubre de 2019 va presentar l'estudi «El greuge comparatiu econòmic de les persones amb discapacitat de la ciutat de Barcelona», que actualitza i amplia els continguts de l'anterior amb dades del 2017.⁴

Aquest segon estudi ha estat impulsat per l'IMPD i el Comitè Català de Representants de Persones amb Discapacitat (COCARMI) i elaborat per la universitat ESCI-UPF School of International Studies i el Parc Sanitari de Sant Joan de Déu. En la seva elaboració, també hi han participat diverses federacions referents de l'àmbit: la Federació ECOM, la Federació Catalana de Discapacitat Intel·lectual (DINCAT), la Federació de Salut Mental Catalunya i l'Organització Nacional de Cecs Espanyols (ONCE).

L'objectiu de la recerca va ser **quantificar el sobreesforç econòmic que assumeixen les persones amb discapacitat i les seves famílies per tal de mantenir els estàndards de vida del seu entorn immediat.**

Les xifres del greuge econòmic s'han estimat considerant les necessitats de suport de cada perfil de discapacitat i tenint en compte la cobertura de serveis i l'accés als béns actuals.

Principals resultats de l'estudi⁵:

En el procés de càlcul del greuge econòmic comparatiu de les persones amb discapacitat s'han comparat els costos i els ingressos per tal d'obtenir-lo.

Els resultats i les taules que quantifiquen el greuge econòmic per a cada perfil definit i franja d'edat poden consultar-se de manera detallada a la publicació d'aquest estudi mitjançant l'enllaç que figura a peu de pàgina.

⁴ <https://ajuntament.barcelona.cat/dretssocials/sites/default/files/arxius-documents/greuge-economic-persones-discapacitat-barcelona-ca.pdf>

⁵ En cursiva el text original de la publicació d'aquest estudi.

A partir de totes aquestes dades, s'ha calculat el valor mitjà del greuge econòmic per discapacitat (GED), fent la ponderació segons la prevalença en el cens de persones amb discapacitat de cadascun dels tretze perfils de discapacitat que s'han definit, per a les dues franges d'edat (de 6 a 64 anys i de 65 o més anys).

Els valors totals i el valor sobre els costos directes són el següents:

	Greuge econòmic (GED) total	Greuge econòmic (GED) sobre costos directes
6 a 64 anys	41.203,54€	17.743,47€
65 anys o més	36.785,46€	21.111,22€

La proposta de tarifació es fa en base a la relació del greuge econòmic assignat a cada perfil de discapacitat respecte del GED de cada franja d'edat. Així es construeix una taula de referència que es pot consultar a través de l'enllaç facilitat a la pagina anterior.

Què demanem des del nostre Moviment?

- 1. Que es realitzin estudis sobre el greuge econòmic comparatiu en el nostre territori** de manera que puguem quantificar-lo per a cada tipologia de discapacitat i en funció del grau de necessitat de suport.

Un estudi que tingui en compte també la idiosincràsia del nostre territori. A tall d'exemple, les persones amb discapacitat que visquin a Olivella o a Canyelles i s'hagin de desplaçar a d'altres municipis de la pròpia comarca, o fora d'ella, per treballar, formar-se, visitar-se a l'hospital de referència, etc. poden tenir una major despesa a causa de la poca disponibilitat de transport públic entre el municipi d'origen i el lloc de destí.

Quan parlem de territori parlem d'una visió comarcal i també local donades les diferències interterritorials entre els sis municipis de la comarca que poden determinar diferències significatives en el sobreesforç econòmic que assumeixen les persones amb discapacitat i les seves famílies a cada municipi per tal de mantenir els estàndards de vida del seu entorn immediat.

- 2. Que els resultats s'utilitzin per tal d'ajustar la tarifació social (tributs, taxes i preus públics d'accés a bens i serveis públics) d'acord amb el greuge econòmic resultant** a cada municipi segons la tipologia de discapacitat i el grau de necessitat de suport.

ACCÈS A L'HABITATGE

(Desenvolupat al "Document Marc" pàgines 72 a 84)

Sumari:

1. Situació de partida: l'exclusió habitacional.
2. Què demanem des del nostre Moviment?
 - 2.1. Mesures per a facilitar l'accés de les persones amb discapacitat als habitatges de promoció pública.
 - 2.2. Línies de subvenció per a millorar l'accessibilitat.
 - 2.3. Mesures per a facilitar l'accés al mercat privat de lloguer.
 - 2.4. Promoure fórmules alternatives d'accés a l'habitatge.

1. Situació de partida: Exclusió habitacional

Què volem dir amb **exclusió habitacional**?

La dificultat, per no dir, impossibilitat de la gran majoria de les persones amb discapacitat i de les persones amb trastorn mental d'accedir a un habitatge per les següents raons, entre d'altres:

- Manca d'habitatge de promoció pública.
- La normativa legal que regula el mercat d'habitatge de promoció pública estableix l'obligatorietat d'una reserva d'un 3% dels pisos de noves promocions per a persones amb discapacitat. En la majoria dels casos, però, aquesta reserva s'aplica de manera restrictiva i focalitzada a les persones amb mobilitat reduïda, fet que suposa una discriminació clara per part de l'administració pública vers les persones amb altres tipologies de discapacitat o amb trastorn mental.
- No es té en compte el greuge econòmic comparatiu que pateixen les persones amb discapacitat i les persones amb trastorn mental, de manera que hi ha un sector que queda exclòs en superar el màxim d'ingressos definit per poder sol·licitar pis de promoció pública.

Per aquells i aquelles que sí poden sol·licitar pis de promoció pública, tampoc es té en compte el greuge econòmic comparatiu que viuen les persones amb discapacitat o amb trastorn mental, de manera que no els atorga puntuació addicional a l'hora de definir prioritats i gestionar la llista d'espera.

- Quan ens referim a promocions d'habitatge públic, no sempre es té en compte que l'entorn i el transport siguin accessibles.
- Els preus del mercat privat de lloguer estan fora de l'abast de la immensa majoria de les persones amb discapacitat i de les persones amb trastorn mental. I això penalitza especialment determinades tipologies de discapacitat que difícilment poden obtenir uns ingressos (per la font que sigui) superiors al salari mínim interprofessional.

- Manca d'habitatges adaptats en el mercat privat de lloguer per a les persones amb mobilitat reduïda. I als pisos de lloguer tampoc és fàcil obtenir el permís de la propietat per fer les obres d'adaptació i accessibilitat necessàries, això sempre i quan la persona amb discapacitat pugui assumir amb recursos propis el seu cost, total o parcialment.
- Existència de discriminació encoberta en el mercat privat de lloguer per part d'algunes administracions de finques i/o propietaris / es cap a determinades persones en les quals es fa evident que tenen una discapacitat. En el cas de persones amb discapacitat intel·lectual, tot i que tinguin capacitat jurídica plena, sovint es posa en dubte que puguin decidir per sí mateixes, o que siguin prou responsables i/o econòmicament solvents per fer front a les obligacions del contracte.

La dificultat es troba en que aquesta discriminació, quan es dona, no es explícita, sinó que s'adueixen altres motius (ja està el pis llogat, etc.)

Però **l'exclusió habitacional** no solament dificulta l'accés a l'habitatge, sinó també poder-lo mantenir al llarg del temps per les mateixes raons ja esmentades i perquè:

- L'actualització a l'alça dels preus dels habitatges de lloguer un cop venç la temporalitat dels contractes, obeeix a criteris exclusius de mercat sense una normativa legal que ho reguli establint límits d'increment del preu fixat. I, si tenim en compte el greuge econòmic comparatiu que viuen les persones amb discapacitat o amb un trastorn mental, aquest fet té un efecte expulsiu evident.
- Les persones amb mobilitat reduïda que per raó de la seva discapacitat veuen incrementar-se (de manera sobtada o progressiva) les seves necessitats d'adaptació de l'habitatge, no solen tenir facilitats per part de la propietat del pis on viuen per autoritzar les reformes necessàries, en considerar que li perjudica ja que reduirà notablement en un futur les persones interessades en llogar aquell pis quan torni a estar disponible.

D'altra banda, resulta evident que poder disposar d'un habitatge per viure sol / sola o en companyia de qui es vulgui, és un element fonamental per poder fer realitat projectes de vida independent.

És per això que des del nostre Moviment fem les següents demandes a les administracions local i comarcal.

2. Què demanem des del nostre Moviment?

2.1. Mesures per a facilitar l'accés de les persones amb discapacitat als habitatges de promoció pública.

- **Les nostres demandes a ajuntaments i consell comarcal.**
 - **Impulsar de manera decidida la construcció d'habitatges de promoció pública** donat el gran desequilibri actual entre necessitat habitacional i parc d'habitatge públic disponible.

Fer real el compromís definit al marc legal vigent de tenir un paper proactiu i **adoptar mesures orientades a l'existència d'habitatges assequibles suficients i adequats per a la població, ja sigui generant-los la mateixa administració o bé en col·laboració amb la iniciativa privada o amb la iniciativa de caràcter social.**

Demanem que, tal i com estableix la Llei catalana de dret a l'habitatge, els nostres ajuntament i el consell comarcal tinguin un paper cabdal **com a proveïdor de sòl i de promoció d'habitatges amb protecció, ja sigui per iniciativa directa, mitjançant ens instrumentals, o per mitjà de convenis amb la Generalitat i els seus organismes especialitzats**

- Conèixer els **Plans locals d'habitatge** dels sis municipis de la comarca vigents i la data de finalització dels sis anys de vigència.

I, més específicament conèixer quina és la previsió demogràfica i la diagnosi de les necessitats d'habitatge que s'ha fet respecte de les persones amb discapacitat, i quins els objectius, programes i estratègies d'actuació que afecten aquest sector de població.

- Als municipis de més de 5.000 habitants de la nostra comarca (Vilanova i la Geltrú, Sant Pere de Ribes, Sitges i Cubelles) demanem conèixer quin és el **percentatge actual de parc d'habitatges destinats a polítiques socials respecte del total d'habitatges principals**, i quines mesures estan previstes per garantir un mínim del 15% establert a la Llei catalana de dret a l'Habitatge pel desembre de 2027 com a data límit en aquells municipis que no hagin assolit encara aquesta fita.
- **Millorar les dades del parc públic d'habitatge existent**, especialment en temes d'accessibilitat (física, auditiva, visual i cognitiva), tant de l'habitatge com de l'entorn i transport. Sense una diagnosi de la realitat no es poden fer polítiques públiques efectives i específiques.
- Assumir el compromís **d'augmentar ja des d'aquest any al 15% el percentatge de reserva a contingents especials en promocions d'iniciativa pública.**

La llei de dret a l'Habitatge diu que aquest percentatge no pot ésser inferior al 10% del total d'habitatges de promoció pública, però el desajust exponencial entre necessitats del conjunt de població en situació de vulnerabilitat i el parc disponible d'habitatges de promoció pública és tal que es requereix un impuls decidit en els propers anys per compensar aquest dèficit fins normalitzar la situació.

- **Dins d'aquest 15% de reserva a contingents especials en promocions d'iniciativa pública cal:**
 - o **Garantir que s'elimina tota discriminació per raó de tipus de discapacitat o/i de malaltia mental.**

Al marc legal vigent solament es contempla l'obligació d'una reserva per a persones amb mobilitat reduïda no inferior al 3% de pisos de promoció pública. Certament la proporció de

persones amb discapacitat física motora (o persones amb mobilitat reduïda) a la nostra comarca és del 37,38%⁶ el que representa una de cada tres persones amb discapacitat.

Ara bé, no contemplar la resta de persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental dins els contingents especials suposa una discriminació flagrant i una vulneració dels seus drets.

Cal garantir el dret de totes les persones amb discapacitat a accedir a l'habitatge, sense exclusions. Ja hem vist com el greuge econòmic comparatiu afecta totes les tipologies de discapacitat dificultant o impeding l'accés de la majoria del col·lectiu al mercat privat de lloguer i, per suposat, de compra.

- **Establir des de ja un percentatge de reserva per a les per a persones amb tot tipus de discapacitat i persones amb trastorn mental que sigui coherent amb les desigualtats actuals, pel que fa a l'accés als habitatges de promoció pública de nova construcció.** Igual criteri s'ha de tenir en compte pels habitatges de promoció pública que s'hagin de re-assignar a nous sol·licitants.

Des del nostre Moviment tenim dues propostes diferents respecte de quin ha de ser aquest percentatge:

- ✓ **6% dels pisos de promoció pública** reservats a persones amb discapacitat o/i trastorn mental que es repartiria de la següent manera: 3% per a persones amb mobilitat reduïda + 3 % per a la resta de persones amb discapacitat o/i trastorn mental.

De fet, el projecte de decret de Codi d'Accessibilitat de Catalunya, pendent d'aprovació, estableix una reserva d'un percentatge no inferior al 5% per a persones amb discapacitat. I diu que aquest percentatge serà progressiu i en municipis amb forta demanda serà obligatori fins a un 7%.

- ✓ **8% dels pisos de promoció pública** reservats a persones amb discapacitat o/i trastorn mental, tot garantint un 3% per a persones amb mobilitat reduïda i un 5 % destinat a la resta de persones amb discapacitat o/i malaltia mental.

L'argument en què es basa el sector del nostre Moviment que defensa aquest percentatge és que dues de cada tres persones amb discapacitat o/i trastorn mental no tenen mobilitat reduïda, es troben en situació d'exclusió habitacional i fins ara no han pogut formar part dels contingents especials mentre que la consciència de dret a una vida independent i d'inclusió en la comunitat és cada cop major.

⁶ IDESCAT. Dades 2020.

- **Aquest percentatge (6% o 8%) a aplicar des d'avui no ha de ser de màxims, sinó de mínims.**

Un exemple: en ocasions hi ha habitatges inicialment destinats a famílies però que no es poden adjudicar perquè les famílies que estan en llista d'espera necessiten d'una major superfície i número d'habitacions en funció del número de persones que hi viuran. Aquests pisos han de poder-se adjudicar a d'altres perfils, com ara a persones amb discapacitat o amb trastorn mental que estiguin en llista d'espera d'habitatge de promoció pública.

- **Incrementar progressivament el percentatge de reserva de pisos de nova promoció per a persones amb discapacitat i persones amb trastorn mental** de manera proporcional a l'increment de sol·licituds rebudes fins que tothom que figuri en les llistes pugui disposar d'habitatge públic en un termini màxim d'un any.

Cal tenir en compte:

- ✓ La situació estructural d'exclusió habitacional que viu aquest col·lectiu.
- ✓ La creixent consciència de dret a una vida independent i d'inclusió en la comunitat per part de sectors de persones amb discapacitat, i llurs famílies, que tradicionalment haguessin optat o acceptat l'opció d'institucionalització.
- ✓ El creixement a la Comarca del Garraf del número de persones amb discapacitat o amb trastorn mental que hi viuen⁷ i que s'ha incrementat un 40,95% en el període 2010 – 2020. Aquest increment és superior al del conjunt de Catalunya que, en igual període va ser del 39,36%. Amb dades 2020, la població amb discapacitat o amb trastorn mental representa un 6% de la població total a la nostra Comarca del Garraf. A Catalunya aquesta proporció és del 8%.

Això ens dona l'oportunitat de poder assolir l'objectiu de donar resposta a la necessitat habitacional d'aquest col·lectiu en un període més curt de temps que en la majoria dels territoris del país.

La nostra comarca tradicionalment ha estat pionera a Catalunya en inclusió escolar de l'alumnat amb discapacitat, i destaca la seva sensibilitat en molts fronts com a societat inclusiva de les persones amb discapacitat fruit també del compromís polític per part de les administracions local i comarcal.

Demanem que aquest compromís es demostrï també en fer possible l'accés a l'habitatge públic quan el mercat ordinari de lloguer resulta exclouent.

⁷ IDESCAT. Anuari Estadístic de Catalunya. Comparativa interanual.

- Les noves promocions d'habitatge de promoció pública han de **tenir en compte també l'accessibilitat de l'entorn i el transport.**
- Identificar quin és el **greuge econòmic comparatiu** per a cada tipologia de discapacitat o trastorn mental i segons la necessitat de suport que requereixen, i aplicar-lo per a definir quines han de ser les quanties màximes d'ingressos que delimiten si poden o no sol·licitar habitatge de promoció pública.
- Cal **fer accessible** a la diversitat de persones amb discapacitat **el procés de tramitació i recollida de la sol·licitud d'habitatge de promoció pública.**
- **Facilitar que puguin sol·licitar habitatge de promoció pública una unitat de convivència voluntària entre persones unides per una amistat que volen viure juntes**, però que no tenen lligams familiars o de parella. Aquesta és una opció que pot fer viable l'emancipació de la llar familiar o deixar de viure en una habitació de lloguer en pitjors condicions, per posar algun exemple.

Això ara no és possible.

- Un cop admesa la sol·licitud d'habitatge de promoció pública, assignar una **puntuació pel fet de tenir una discapacitat o un trastorn mental**, com un criteri d'acció positiva o acció afirmativa⁸.
- Establir i incorporar uns **criteris d'accessibilitat universal** als Plecs dels concursos d'adjudicació dels Projectes de construcció d'habitatges de promoció pública.

Es tracta de definir uns criteris que no tenen perquè encarir els costos o, en tot cas, no de manera significativa, però que garanteixen uns mínims d'accessibilitat dels quals es pot beneficiar tota la població, tinguin o no una discapacitat.

A l'Ajuntament de Barcelona s'està treballant per definir criteris universals d'accessibilitat per implementar a l'obra nova d'edificació d'habitatges de promoció pública. Hi estan implicats, a més l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD), la Gerència d'Habitatge, i l'Institut Municipal d'Habitatge i Rehabilitació (IMHAB), amb la col·laboració de la Xarxa d'Accessibilitat i Vida Independent (XAVI) impulsada per l'IMPD i en la que participen les entitats del sector.

⁸ Acció positiva o acció afirmativa: comporta l'aplicació d'accions encaminades a afavorir determinades persones, grups o col·lectius que pateixen discriminació o circumstàncies més desfavorides que la resta de la població amb l'objectiu de buscar l'equilibri de les seves condicions de vida o d'igualar les oportunitats d'accés a recursos i serveis amb la resta de la població.

A tall d'exemple enumerem a continuació alguns exemples de criteris d'accessibilitat universal:

- Vídeo-porters accessibles, que permetin a les persones amb discapacitat auditiva interaccionar des de l'exterior. Han de disposar de pictogrames que han d'informar de forma visual si s'ha accionat el timbre, si algú parla des de l'habitatge o si la porta està oberta.
- Bústies accessibles: alçada entre 0,80 i 1,20 m. des de terra. I perfectament detectables i fàcil accés. Han de poder accedir-hi fàcilment les persones en cadira de rodes.
- Timbres accessibles: a una alçada entre 0,80 i 1,20 m. des de terra.
- Automatització de portes d'entrada mitjançant un mecanisme que s'activi de manera digital (targeta electrònica, o comandament, ...).
- Als banys dels habitatges posar plat de dutxa enrassat (a ran de terra), etc.
- Portes de pas de 90 cm. d'amplada.
- Accés a les terrasses o balcons dels habitatges a peu pla.
- Etc.

Un cop definits els criteris d'accessibilitat universal a aplicar a les noves promocions d'habitatge de promoció pública, també cal posar en marxa accions per tal d'incentivar la seva aplicació en la obra d'iniciativa privada.

2.2. Cercar els mecanismes que permetin incorporar immobles de la Societat de Gestió d'Actius Procedents de la Reestructuració Bancària, més coneguda per SAREB, o d'immobles buits dels grans tenidors dels quals els ajuntaments poden disposar del cens, per tal d'incorporar-los al mercat de lloguer social per a col·lectius en situació de vulnerabilitat o d'exclusió habitacional com és el cas de les persones amb discapacitat o amb trastorn mental.

2.3. Línies de subvenció per a millorar l'accessibilitat.

Es tracta d'obrir línies de subvenció, quan no hi siguin, per possibilitar:

- Arranjament dels habitatges per fer-los accessibles o millorar l'accessibilitat. Parlem d'obres d'adaptació, no de compra de grues, cadires de rodes, etc. que tenen altres vies de finançament públic.
- Adaptació d'accessos als edificis de les comunitats de veïns i veïnes.
- Posar ascensors.
- Incorporar la domòtica a l'habitatge per facilitar l'accessibilitat (aixecar i tancar les persianes amb comandament; obrir i tancar les finestres amb comandament, etc.).

Aquest llistat té caràcter il·lustratiu i no tancat.

2.4. Mesures per a facilitar l'accés al mercat privat de lloguer

Tenir una discapacitat pot ser una dificultat afegida a l'hora d'accedir al mercat privat de lloguer, doncs encara ens trobem prejudicis que generen actituds discriminatòries per la desconfiança cap a que compleixin amb les obligacions econòmiques, mantinguin el pis en bones condicions, o puguin generar problemes amb el veïnatge de l'escala.

Davant d'això des del Moviment demanem:

- Donar compliment al que estableix la "Llei catalana 19/2020, de 30 desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació", establint els mecanismes de **denúncia i sanció de situacions o actes de discriminació contra les persones amb discapacitat o amb trastorn mental** quan no puguin accedir a un contracte de lloguer per raó de la seva condició de tenir una discapacitat o un trastorn mental.

"Les administracions públiques han d'aplicar els mètodes i els instruments necessaris per a detectar les situacions discriminatòries i protegir les víctimes de discriminació, i han d'adoptar mesures preventives i aplicar les mesures adequades per al cessament d'aquestes situacions" (Art. 22 Punt 1.)

- Posar en marxa **mecanismes de mediació**⁹ entre propietaris de pisos buits que els vulguin llogar i persones amb discapacitat o amb trastorn mental que vulguin accedir-hi. Pot servir d'antecedent a estudiar la "Borsa d'Habitatge de Lloguer Social" que gestiona el Consorci d'Habitatge de Barcelona¹⁰.
- Cal treballar amb les administracions de finques per tal que **s'informi també sobre les condicions d'accessibilitat dels habitatges** que s'ofereixen per llogar. I això tant als anuncis com en la informació personalitzada que es porporioni.

2.5. Promoure fórmules alternatives d'accés a l'habitatge.

- **Adaptació de locals a habitatge en planta baixa.**

"Els avenços tecnològics han canviat la forma de relacionar-nos en el nostre dia a dia, un dels casos més clars és la forma en que treballem. Cada cop més empreses i plataformes aposten pel consum de productes i serveis online, en detriment de les botigues físiques als barris. Aquesta realitat obre un ventall de noves possibilitats en altres sectors, com l'habitatge i els equipaments urbans, molt necessaris en aquestes zones que han vist minvada la seva capacitat comercial.

La possibilitat d'ampliar el parc d'habitatges de la ciutat es veu com una oportunitat de garantir l'accés a l'habitatge, i la seva posició en continuïtat amb el carrer facilita un dels reptes pendents al municipi: l'accessibilitat d'habitatges en àrees consolidades.

⁹ La mediació per al lloguer social: Secció 3 del Decret 75/2014 del Pla per al dret a l'Habitatge (àmbit Catalunya).

¹⁰ <http://www.bcn.cat/consorcihabitatge/ca/home.html>

Aquest projecte s'inicia des de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD) per tal de realitzar els estudis tècnics de viabilitat i condicions tècniques que han de recollir els locals per tal de ser convertits en habitatge, així com identificar el procediment legal per al seu canvi d'ús".¹¹

Des del nostre Moviment creiem que aquesta és una via que cal explorar als municipis de la comarca donat el gran desequilibri actual entre l'enorme necessitat d'habitatge assequible als col·lectius amb menor capacitat adquisitiva i el parc d'habitatge existent, sobre tot de promoció pública.

- **Una reflexió en relació al co-habitatge.**

En què consisteix?:

Les possibilitats són diverses però, en línies generals, es tracta d'iniciatives d'habitatge cooperatiu en règim de cessió d'ús.

Es tracta de cooperatives (o en ocasions el promotor pot ser una Fundació), en les que la propietat és col·lectiva i cada persona membre gaudeix del dret d'ús de l'habitatge en el que viu. No hi ha propietat individual. Són iniciatives sense ànim de lucre amb un funcionament participatiu, amb major o menor grau d'autogestió de les persones sòcies de la cooperativa. Solen requerir d'una aportació econòmica inicial i el pagament de quotes mensuals per tal de fer front als costos de projecte tècnic, construcció, gestoria quan n'hi ha, manteniment i funcionament del projecte d'habitatge cooperatiu.

En aquestes experiències les decisions sobre el disseny dels habitatges i espais compartits els pren la cooperativa, de manera que l'habitatge s'ajusta a les necessitats i preferències de les persones que hi viuran, si més no, a les de les persones promotores inicials.

Habitualment es tracta d'iniciatives que incorporen també valors de sostenibilitat, entre d'altres.

Moltes d'aquestes iniciatives demanen la col·laboració de l'administració pública, sovint mitjançant la cessió del sol.

Algunes d'aquestes iniciatives estan liderades per persones amb discapacitat física amb mobilitat reduïda, o de familiars de persones amb discapacitat intel·lectual, entre d'altres possibles.

La reflexió:

- Les persones que participen en aquestes iniciatives tenen un poder adquisitiu que els ha permès triar entre buscar habitatge al mercat ordinari de lloguer o de compra, o participar en una iniciativa de co-habitatge.

¹¹ "Requeriments tècnics per a l'adaptació de locals a habitatge en PB". Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD) de l'Ajuntament de Barcelona.

Creiem que el suport de l'administració pública a aquestes iniciatives no pot anar en cap cas en detriment del sector majoritari de persones amb discapacitat que senzillament no poden triar entre diverses opcions perquè es troben en situació d'exclusió habitacional. És aquí on cal posar la prioritat i els recursos de les administracions públiques.

- Cal distingir quan es tracta d'una iniciativa volguda perquè s'ha pogut optar i s'ha triat un model de co-habitatge, del fet que l'administració promogui o afavoreixi que les persones amb discapacitat visquin juntes en un mateix recinte on disposin també d'espais o serveis compartits (bugaderia, sala d'oci, ...). Aquesta segona opció pot contradir el principi d'inclusió al que totes les persones amb discapacitat tenen dret.

I el fet que aquest co-habitatge pugui ser compartit amb altres perfils per aportar diversitat com, per exemple, gent gran, no modifica aquesta valoració.

Inclusió vol dir també viure on viu la resta de la població, com un ciutadà o ciutadana més.

INSERCIÓ LABORAL

(Desenvolupat al “Document Marc” pàgines 85 a 94)

Sumari:

1. L'article 17 de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat.
2. El que diu la normativa legal vigent a l'Estat Espanyol.
3. Què demanem des del nostre Moviment?
 - 3.1. Recolzament als Programes TIMOL i MATÍ de l'IMET d'àmbit comarcal.
 - 3.2. Contractació mitjançant oferta pública de persones amb discapacitat per part de l'administració local i comarcal.
 - 3.3. L'administració local i comarcal no ha contractar empreses o entitats que incompleixin les obligacions previstes a la normativa legal vigent sobre integració de les persones amb discapacitat, particularment, la de tenir a la seva plantilla un mínim del 2% de persones amb discapacitat si compten amb 50 o més treballadors / treballadores.
 - 3.4. En les licitacions incorporar als Plecs criteris d'adjudicació relatius a la promoció de la inserció laboral de les persones amb discapacitat.
 - 3.5. Incorporar en les licitacions condicions especials d'execució de contingut social que contemplin de manera explícita les persones amb discapacitat.
 - 3.6. Els processos de licitació han de complir els criteris d'accessibilitat universal.
 - 3.7. Recolzament a les iniciatives privades d'entitats sense ànim de lucre que busquen promoure la inserció laboral de persones amb discapacitat al mercat ordinari de treball.

Un requisit per poder fer realitat un projecte de vida independent i d'inclusió en la comunitat és disposar d'ingressos que ho permetin.

És evident que l'accés al món laboral suposa una font clau d'ingressos a més d'un dret ciutadà que, en el cas de les persones amb discapacitat, està reconegut a l'article 27 de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat.

En el context d'aquest document posposem abordar aquest tema en profunditat en espera que el Comitè Internacional publiqui, sembla que en breu, l'Observació General que desenvoluparà l'article 27 de la Convenció.

En conseqüència, en aquest apartat recollim determinades demandes directament relacionades amb la inserció laboral en el mercat ordinari de treball, essent conscients que es tracta d'un abordatge parcial del tema.

1. L'article 27 de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat

L'article 27 de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat estableix el dret al “Treball i ocupació”. A continuació i en cursiva reproduïm una part del contingut d'aquest article que considerem implica més directament les administracions local i comarcal:

Els estats part reconeixen el dret de les persones amb discapacitat a treballar, en igualtat de condicions amb les altres; això inclou el dret a tenir l'oportunitat de guanyar-se la vida mitjançant un treball lliurement triat o acceptat en un mercat i un entorn laborals que siguin oberts, inclusivament i accessibles a les persones amb discapacitat.

El Comitè Internacional ha estat treballant l'Observació General que desenvolupa l'article 27 de la Convenció i sembla que en breu la farà pública.

En espera que això passi, centrarem les nostres demandes en determinats aspectes de la inserció laboral en el mercat ordinari de treball privat i de l'administració pública.

2. El que diu la normativa legal vigent a l'Estat Espanyol

2.1. S'estableix una quota de reserva:

- Les empreses públiques i privades que emprin un nombre de treballadors/es fixos que excedeixi de 50 estaran obligades a emprar un nombre de treballadors/es amb discapacitat no inferior a el 2 %, excepte conveni col·lectiu o voluntat de l'empresari, sempre que s'apliquin mesures alternatives.
- L'Administració pública haurà de reservar el 7% de les places de convocatòries a persones amb discapacitat segons l'establert en el Reial decret-Legislatiu 5/2015 de 30 de octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic i Llei 30/1984 de la Funció Pública.

D'aquest 7%, el 2% de les places s'han de reservar per a persones amb discapacitat intel·lectual i el 5% restant de les places s'han de reservar per a persones que acreditin qualsevol altre tipus de discapacitat.

Requisit: tenir acreditada la condició legal de persona amb discapacitat amb un grau igual o superior al 33%.

Forma d'accés: oposició.

2.2. Es permeten mesures alternatives a aquesta obligatorietat:

Es contempla l'**excepció** al compliment de la quota de reserva davant:

- Impossibilitat que els Serveis Públics d'Ocupació puguin atendre l'oferta d'ocupació després d'haver efectuat les gestions d'intermediació necessàries.
- Acreditació per part de l'empresa de qüestions de caràcter productiu, organitzatiu, tècnic o econòmic que motivin especial dificultat per incorporar a treballadors o treballadores amb discapacitat.

Són **mesures alternatives aplicables**:

- Realització d'un contracte mercantil o civil amb un Centre Especial d'Ocupació o amb un treballador/a autònom/a amb discapacitat (per al subministrament de béns, o per a la prestació de serveis aliens).
- Realització de donacions i accions de patrocini.
- Constitució d'enclavaments laborals.

3. Què demanem des del nostre Moviment?

Recolzament actiu a la inserció laboral en el mercat ordinari de treball de les persones amb discapacitat i les persones amb trastorn mental residents a la Comarca del Garraf.

Aquesta demanda es concreta, entre d'altres mesures, en:

3.1. Recolzament als Programes TIMOL i MATÍ d'àmbit comarcal gestionats per l'Institut Municipal d'Educació i Treball (IMET).

En reunió de Consell d'Alcaldies celebrat al Consell Comarcal del Garraf el 7 d'abril de 2017, des de la Plataforma Ciutadana del Garraf per una Empresa Inclusiva es van fer les següents peticions respecte del Programa TIMOL que fem també nostres a data d'avui i extensives al Programa MATÍ:

- a) Corresponsabilitat i actuació proactiva per fer del Programa TIMOL i el Programa MATÍ uns serveis d'àmbit comarcal **consolidats i estables**:
- Renovant periòdicament el compromís de cada ajuntament i del consell comarcal mitjançant conveni o fórmula administrativa amb caràcter vinculant que es determini.
 - Més enllà d'un conveni marc conjunt, demanem que es formalitzin acords operatius bilaterals de cada ajuntament i del consell comarcal amb l'IMET, que concretin de manera operativa aquest compromís.

Així, demanem que:

- Els governs resultants de les properes eleccions municipals a cada ajuntament, i al consell comarcal, renovin el seu compromís amb tots dos Programes (TIMOL i MATÍ).
- Es busqui el consens i recolzament també dels partits de l'oposició per tal de garantir la continuïtat al llarg dels successius mandats dels compromisos establerts.

- b) Corresponsabilitat i actuació proactiva per **eliminar les llistes d'espera** actuals i evitar que n'hi hagi en un futur.

Això implica:

- Visió global i planificació per anticipar nova demanda (promocions que finalitzen IFE, PFI, Trànsit, ...).
- Co-finançament, quan calgui, complementari al finançament de la Generalitat i proporcional al número de persones de cada municipi que participen en aquests Programes i les que estan en llista d'espera pendents d'accés al servei.

A data 16 de març de 2022 tant el Programa TIMOL com el Programa MATÍ tenen llista d'espera.

- **Programa TIMOL:** 55 persones estan en llista d'espera, de les quals hi ha 43 persones a qui no se'ls ha activat (telefonat) per participar de cap procés d'accés al programa, i 12 persones més formen part de la llista a qui sí se les va telefonar al darrer procés d'entrada al programa TIMOL i van rebutjar participar-hi perquè estaven fent en aquell moment altres activitats i no volien entrar al programa en aquell moment, però sí van manifestar la seva voluntat de mantenir-se en la llista d'espera i ser cridades si s'iniciava un nou procés d'accés.

Som conscients que durant els dos anys de pandèmia a causa de la covid 19 no s'han fet processos d'accés al programa, i que s'ha ressentit el ritme de noves contractacions, sobre tot durant el primer any de pandèmia.

Tot i això, considerem aquesta xifra altament preocupant i ens fa apel·lar al compromís de corresponsabilitat i d'actuació proactiva de les administracions local i comarcal per tal d'eliminar les llistes d'espera actualment existents.

Considerem necessari avaluar en quin moment està l'accés al Programa TIMOL i posar en marxa les accions correctores que calgui per tal que s'obrin aquest mateix any nous processos d'accés que permetin eliminar la llista d'espera o, al menys, que la redueixin de manera molt important.

- **Programa MATÍ:** Són 20 les persones que en aquesta data estan en llista d'espera.

- c) Corresponsabilitat i actuació proactiva per **garantir que es manté al llarg del temps la qualitat i la filosofia del servei.**

De fet, la metodologia de "Treball amb Suport" en què es basa el Programa TIMOL neix als EEUU a finals de la dècada dels 70, i està implantada en més de 60 països, per fer possible la inserció laboral en el mercat ordinari de treball de les persones amb discapacitat intel·lectual amb graus d'afectació importants i no solament lleus.

- d) Compromís actiu per a la millora del funcionament del servei en allò que calgui.

Entre d'altres, assegurant la participació en cada reunió de plenari i comissions tècniques que es posin en marxa.

- e) Lideratge del Consell Comarcal en tant els dos Programes (TIMOL i MATÍ) són d'àmbit comarcal.

3.2. Contractació mitjançant oferta pública de persones amb discapacitat per part de l'administració local i comarcal.

- Assegurar el compliment d'oferta pública del 7% per a persones amb discapacitat de les quals: el 2% estarà destinat a persones amb discapacitat intel·lectual, i el 5% per a la resta de tipologies de discapacitat.
- Pel que fa al 2% de l'oferta pública destinada a les persones amb discapacitat intel·lectual demanem que, entre d'altres possibilitats:
 - Es faci una oferta pública específica adreçada a persones amb discapacitat igual o superior al 33% de la qual, com a mínim, el 25% ha de ser discapacitat intel·lectual.
 - S'identifiquin prèviament les categories laborals ja existents que s'oferiran, o que es creïn de noves. Aquest és el cas, per exemple, de l'Ajuntament de Barcelona que ha creat una nova categoria: Ajudant de Serveis Auxiliars.
 - Identificar, amb la implicació del conjunt de l'organització municipal o comarcal, els llocs de treball d'aquesta/es categoria/es susceptibles de ser ocupats amb aquesta oferta pública.
 - Fer un procés de selecció adaptat a les persones amb discapacitat intel·lectual:
 - Bases de la convocatòria i Guia d'ajuda en lectura fàcil.
 - No demanar cap titulació com a requisit per poder participar.
 - Eliminar el temari teòric.
 - Valorar les aptituds a través d'un test de competències cognitives bàsiques, i d'una prova pràctica.
 - Fer una prova bàsica de català adaptada expressament per la Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat.
 - Realitzar una entrevista, però no amb finalitat avaluadora que atorgui puntuació, sinó amb l'objectiu de valorar per a quin lloc de treball és idònia aquella persona.
 - Tenir preparat un Pla d'acollida que contempli una formació inicial.
 - Els Programes TIMOL i MATÍ han de tenir un paper cabdal :
 - Assessorant l'administració local o comarcal en tot aquest procés.
 - Fent el seguiment de la inserció laboral de les persones que obtinguin plaça al llarg de la seva vida laboral, donant suport en allò que calgui tant a l'administració contractant com a la persona treballadora.

3.3. L'administració local i comarcal no ha de contractar empreses o entitats que incompleixin les obligacions previstes a la normativa legal vigent sobre integració de les persones amb discapacitat o/i trastorn mental, particularment, la de tenir a la seva plantilla un mínim del 2% de persones amb discapacitat o/i trastorn mental si compten amb 50 o més treballadors / treballadores.

- De conformitat amb el que estableix la Llei estatal 9/2017 de Contractes del Sector Públic (LCSP) al seu article 71, als plecs contractuals s'ha d'establir que no podran participar en el procés de licitació les persones o entitats que:
 - Hagin estat sancionades amb caràcter ferm per infracció greu en matèria d'integració laboral i d'igualtat d'oportunitats i no discriminació de les persones amb discapacitat.
 - Hagin estat sancionades amb caràcter ferm per infracció molt greu en matèria laboral o social.
 - Les empreses o entitats de 50 o més treballadors o treballadores que no acreditin que un mínim del 2 % de la seva plantilla són persones amb discapacitat, o haver adoptat, en el seu defecte, les mesures alternatives previstes a la normativa legal vigent.
- Pel que fa a les empreses amb 50 o més treballadors i/o treballadores l'òrgan de contractació ha de:
 - Exigir necessàriament als licitadors la presentació d'una declaració responsable acreditant el compliment de la quota de reserva del 2% de llocs de treball per a persones amb discapacitat, o de haver aplicat les mesures alternatives corresponents.
 - Controlar que el compliment es mantingui durant l'execució del contracte, per tal que que si s'incompleix la quota de reserva dels llocs de treball per a persones amb discapacitat de manera sobtevinguda, es resolgui el contracte d'acord a l'establert a l'article 211 de la LCSP.

Per a que això sigui possible cal que als Plecs contractuals quedi recollida com a causa de resolució la concurrència sobtevinguda en l'empresa o entitat licitadora, durant l'execució del contracte, de qualsevol de les circumstàncies determinats de la prohibició de contractar amb l'administració, particularment de la reserva de llocs de treball per a persones amb discapacitat.

3.4. En les licitacions incorporar als Plecs criteris d'adjudicació relatius a la promoció de la inserció laboral de les persones amb discapacitat.

Un aspecte rellevant de la Llei estatal de Contractes en el Sector Públic (LCSP) és que el preu ja no constitueix l'únic criteri d'adjudicació del contracte, havent-se de valorar diversos criteris per a determinar la millor relació qualitat-preu, entre d'altres, la inserció sociolaboral de persones amb discapacitat.

Per això **demanem** a les administracions local i comarcal que incorporin als Plecs de Condicions criteris d'adjudicació com, per exemple:

- Es puntuarà fins a "X" punts al licitador que es comprometi a contractar per a l'execució del contracte a un major número de persones en situació o risc d'exclusió social, i que un d'aquests col·lectius sigui el de persones amb discapacitat física, intel·lectual, sensorial o trastorn mental.

O també establir com a criteris d'adjudicació qüestions relatives a l'accessibilitat i el disseny universal per a tothom en la línia del que abordem a l'eix temàtic que dediquem de manera específica a aquest tema en aquest document.

Caldrà verificar el compliment efectiu dels criteris d'adjudicació mitjançant l'aportació per part dels licitadors de la documentació que calgui en cada cas, a instàncies de l'òrgan de contractació i abans de la finalització del contracte.

3.5. Incorporar en les licitacions condicions especials d'execució de contingut social que contemplin de manera explícita les persones amb discapacitat.

Una altre novetat de la LCSP és la imposició als òrgans de contractació de l'obligació d'incloure sempre una clàusula de caràcter social, ètic o mediambiental com a condició d'execució. La incorporació d'aquestes condicions exigeix que estiguin vinculades a l'objecte del contracte, no resultin discriminatòries, siguin compatibles amb el dret comunitari i s'esmentin a l'anunci de la licitació i als Plecs de Condicions.

Entre les condicions especials d'execució de contingut social, la pròpia LCSP ja anticipa com a possibles les de:

- Fer efectius els drets reconeguts a la Convenció sobre els drets de les Persones amb discapacitat aprovada el 2006 per l'Assemblea de les Nacions Unides.
- Contractar un número de persones amb discapacitat superior al que exigeix la legislació nacional.
- Promoure la contractació de persones amb especials dificultats d'inserció en el mercat laboral, en particular de les persones amb discapacitat.

En conseqüència, **demanem** que les administracions local i comarcal valorin sempre la possibilitat d'introduir en els Plecs de Condicions com a obligacions de l'adjudicatari que vagin en la línia que exemplifiquem a continuació:

- La promoció de la inserció laboral de persones amb discapacitat:
 - o De resultar adjudicatària l'empresa o entitat haurà de tenir en la plantilla que executi el contracte un mínim de (X) treballadors o treballadores contractats d'entre el col·lectiu de demandants d'ocupació (SEPE) i que tinguin dificultats importants per a incorporar-se al mercat ordinari de treball, o que figurin en algú dels següents col·lectius:
 - ✓ Persones amb discapacitat física, intel·lectual, sensorial o trastorn mental.

- Durant el període d'execució caldrà contractar un mínim de (X) persones amb dificultats particulars d'incorporació al mercat ordinari de treball per a substituir als treballadors i treballadores que desenvolupant les prestacions del contracte, estiguin de baixa, vacances o finalitzin la seva vinculació laboral amb l'empresa.

Per a la substitució es seleccionarà la persona candidata que complint els requisits de capacitat i formació necessaris pel correcte desenvolupament del lloc de treball, estigui inclosa en algun dels col·lectius que figuren a continuació:

- ✓ Persones amb discapacitat física, intel·lectual, sensorial o trastorn mental.

O també establir com a criteris d'adjudicació qüestions relatives a l'accessibilitat i el disseny universal per a tothom en la línia del que abordem a l'eix temàtic que dediquem de manera específica a aquest tema en aquest document.

Caldrà verificar el compliment efectiu de les condicions especials d'execució mitjançant l'aportació per part dels licitadors de la documentació que calgui en cada cas, a instàncies de l'òrgan de contractació.

En cas d'incompliment caldrà aplicar les mesures establertes als Plecs de Condicions. Així, si l'incompliment afecta una obligació contractual de caràcter essencial, caldrà procedir a la resolució del contracte. En altre cas, s'aplicaran les penalitzacions previstes als Plecs. Per això **demanem** que, quan l'incompliment no es tipifiqui com a causa de resolució del contracte, als Plecs quedi recollit com a infracció greu, de manera que causi com a efecte la prohibició de contractar en futures licitacions.

3.6. Els processos de licitació han de complir els criteris d'accessibilitat universal.

Els òrgans de contractació han d'ajustar el procés de licitació als requisits d'accessibilitat universal i al disseny per a totes les persones, tal i com s'exigeix en vàries de les Disposicions Addicionals de la LCSP.

Així, i segons s'estableix a l'article 126 de la LCSP, les prescripcions tècniques es redactaran, llevat dels casos degudament justificats, de manera que es tinguin en compte tant el que estableix la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat, com els criteris d'accessibilitat universal o disseny per a totes les persones, d'acord a l'establert a la normativa legal que els desenvolupa.

D'altra banda, en els processos de licitació per a l'adquisició de bens i serveis de les TIC, s'hauran d'establir com a especificacions tècniques referències a la norma europea EN 301549 o a la norma espanyola UNE-EN 301549, en les que es recullen els requisits d'accessibilitat de productes i serveis TIC aplicables a la contractació pública en Europa.

3.7. Recolzament de les iniciatives d'entitats sense ànim de lucre que busquen promoure la inserció laboral de persones amb discapacitat al mercat ordinari de treball.

A la Comarca del Garraf tenim antecedents d'iniciatives en aquesta direcció. Així, per exemple, l'any 2002 la Fundació Ave Maria de Sitges va optar per aquesta via i va posar en marxa la iniciativa "Laundry ID" que permet Identificar, seleccionar i distribuir la roba, des de la bugaderia als armaris de les habitacions de serveis residencials, sense error, amb l'ajut d'etiquetes RFID i un programari propi, fàcil d'utilitzar, per relacionar la peça de roba llegida amb un led lluminós sobre la cubeta de la persona resident en què s'ha de depositar.

Des del nostre Moviment demanem que les administracions local i comarcal donin suport a les iniciatives d'entitats sense ànim de lucre que promoguin de manera efectiva la inserció laboral de les persones amb discapacitat en el mercat ordinari de treball.

ELS SERVEIS DE SUPORT A LA VIDA INDEPENDENT I D'INCLUSIÓ EN LA COMUNITAT: DE QUÈ PARLEM?

(Desenvolupat al “Document Marc” pàgines 95 i 96)

A Europa la gestió dels suports personalitzats que es presten en l'àmbit comunitari és assumida majoritàriament per l'administració local o, en tot cas, l'equivalent al nostre consell comarcal. És l'aplicació pràctica del principi de subsidiarietat que apropa l'exercici de les competències a la ciutadania, en coherència amb el principi de proximitat, sempre que l'administració més propera pugui fer-ho de manera eficaç.

Donat que aquest document s'adreça a l'administració local i comarcal, centrarem els propers dos capítols a concretar les nostres demandes respecte de:

- **L'Assistència personal.**
- **Les xarxes de suport comunitari formal i informal.**

Prèviament cal aclarir el nostre posicionament respecte d'un altre servei existent a la Cartera de Serveis Socials de Catalunya i que reben algunes persones dels nostres municipis: “Servei de Suport a l'Autonomia a la pròpia Llar”.

Cal saber que:

1. El Servei d'Assistència Personal (SAP) s'adreça a totes les persones amb una discapacitat igual o superior al 33% i en situació de dependència amb grau I, II o III.

El SAP s'adreça a totes les tipologies de discapacitat de qualsevol edat, sense fer discriminació per aquest motiu (tipologia i/o edat).

2. El Servei de Suport a l'Autonomia a la pròpia Llar, tal i com està definit a la Cartera de Serveis Socials¹², s'adreça a persones que tenen reconegut un grau de discapacitat igual o superior al 33% (queden excloses les persones amb discapacitat visual o amb discapacitat auditiva), que tenen entre 18 i 65 anys, i que tinguin una situació de dependència amb grau 0 o I.

Segons la Resolució de 9 d'abril de 2022, hi poden accedir persones amb:

- Discapacitat física
- Discapacitat intel·lectual
- Problemàtica social derivada de malaltia mental

Que han optat per viure en un habitatge, propi o de lloguer, soles, en parella o amb altres persones, de manera autogestionada i independent.

- I també les persones sordcegues que vulguin viure soles o amb altres persones, i que necessitin suport diari a la llar però no els calgui la presència permanent d'un cuidador o cuidadora

I, en tots els casos, acomplir la resta de requisits definits a l'esmentada Resolució .

¹² RESOLUCIÓ DSO/1057/2022, de 9 d'abril, per la qual s'inclou a l'Ordre TSF/218/2020, de 16 de desembre, per a la provisió dels serveis de la Xarxa de Serveis Socials d'Atenció Pública, l'annex que regula les condicions d'execució i els criteris de provisió per al servei de suport a l'autonomia a la pròpia llar per a persones amb discapacitat intel·lectual, el servei de suport a l'autonomia a la pròpia llar per a persones amb discapacitat física i el servei de suport a l'autonomia a la pròpia llar per a persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental, en règim de concert social.

El posicionament del nostre Moviment:

Com a òptim, hauria d'haver una única Cartera de Serveis que oferís serveis i prestacions de suport a la vida independent, sense discriminar pel tipus de discapacitat, dependència, la intensitat i característiques dels suports requerits, sempre d'acord a les preferències i voluntats de les pròpies persones amb discapacitat. En aquest context ideal solament caldria l'existència del Servei d'Assistència Personal que proporcionaria el suport personal que calgués a cada persona en funció de les seves necessitats, preferències i voluntat.

Ara bé, actualment coexisteixen la Cartera derivada de la Llei per a la Promoció de l'Autonomia i l'Atenció a la Dependència – LAPAD, d'àmbit estatal, i la Cartera de Serveis Socials, d'àmbit català.

En aquest context, tal i com està definit en l'actualitat, l'opinió del nostre Moviment és que el servei d'Assistència Personal i el Servei de Suport a l'Autonomia a la pròpia Llar haurien de ser complementaris i adreçar-se a sectors de població diferenciats, tot ampliant el ventall de persones destinatàries pel que fa a aquest últim.

És a dir, opinem que:

- El Servei d'Assistència Personal (SAP) ha de cobrir les necessitats de suport de totes les persones que el sol·licitin i tinguin un grau de discapacitat igual o superior al 33% i una situació de dependència amb grau I, II o III, sense discriminació per raó de tipologia de discapacitat o d'edat.
- I el Servei de Suport a l'Autonomia a la pròpia Llar hauria d'adreçar-se a persones amb qualsevol tipus i grau de discapacitat reconeguda (inferior, igual o superior al 33%), també l'auditiva o visual, i sense dependència, és a dir, amb una valoració de dependència en grau (grau 0), sempre que necessitin suport en aspectes relacionats amb l'autodeterminació, el benestar físic o material, les relacions interpersonals, el desenvolupament personal i la inclusió social.

Creiem que les persones amb intel·ligència límit o d'altres amb valoracions de grau de discapacitat per sota del 33% poden necessitar també de suport en els aspectes contemplats al Servei de Suport a l'Autonomia a la pròpia Llar. I haurien de poder accedir-hi.

Així, la diferència per accedir a un o altre servei vindria marcada exclusivament en funció de la valoració de dependència:

- Amb valoració de dependència en grau (grau 0): Servei de Suport a l'Autonomia a la pròpia Llar.
- Amb valoració de dependència en grau I, II o III: Servei d'Assistència Personal.

Això suposa introduir canvis en la definició, regulació i criteris d'accés a aquests serveis de la Cartera de Serveis Socials que actualment està en revisió perquè no s'adequa al mandat de la Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, a més de ser excessivament rígida, tal i com s'ha denunciat reiteradament des del Tercer Sector.

L'ASSISTÈNCIA PERSONAL (AP)

(Desenvolupat al "Document Marc" pàgines 97 a 113)

Sumari:

1. El Servei d'Assistència Personal (SAP): el gran desconegut.
2. Principals referències normatives.
3. Situació actual a Catalunya.
4. Antecedents en l'àmbit municipal.
5. Què demanem des del nostre Moviment?
 - 5.1. Posta en marxa del servei a la Comarca del Garraf.
 - 5.2. Instar a la Generalitat per tal que aprovi el decret que ha de regular la prestació econòmica d'Assistència Personal a Catalunya, tot ampliant la intensitat i quantia.

L'Assistència Personal és clau per poder fer realitat amb èxit els projectes de vida independent de moltes persones amb discapacitat.

Però, tot i que es tracta d'una prestació contemplada a la Llei d'àmbit estatal 39/2006, de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les persones en situació de dependència (LAPAD), continua sent desconeguda tant per les persones amb discapacitat com pel col·lectiu de professionals dels serveis socials.

1. El Servei d'Assistència Personal (SAP): el gran desconegut

1.1. Què ofereix aquest servei?:

Consisteix a proporcionar un suport humà que és dirigit per la persona usuària per poder fer tot allò que vol i no pot per raó de la seva discapacitat o/i trastorn mental. I és ella qui decideix i controla qui li presta el servei, què fa, com i quan ho ha de fer.

1.2. Persones destinatàries:

En tenen dret totes les persones amb una discapacitat igual o superior al 33% i en situació de dependència amb grau I, II o III de qualsevol edat, amb independència de la seva tipologia i de la intensitat de suport que requereixi.

Queden excloses les persones que viuen en un servei d'acolliment residencial i/o substitutiu de la llar.

1.3. Titular del servei:

- És la persona amb discapacitat o/i amb trastorn mental qui rep de manera nominal l'assignació de l'import anual corresponent a les hores que necessita del servei d'assistència personal.
- És la persona amb discapacitat o/i amb trastorn mental qui decideix els àmbits de prestació del servei que necessita i les hores que hi destina.

- La persona amb discapacitat o/i amb trastorn mental, amb o sense suport a la presa de decisions, és qui:

- Decideix si vol contractar de manera directa l'assistent/s personal/s o si ho fa mitjançant una empresa o entitat acreditada per prestar el servei, o mitjançant altres fórmules (cooperatives, etc.).
- En cas de decidir fer-ho mitjançant una entitat o empresa acreditada, tria quina d'elles li proporcionarà el servei.

És important que la persona beneficiària del SAP que tria aquesta opció sàpiga que això no suposa delegar la seva responsabilitat en un tercer (entitat o empresa).

- És sempre la persona amb discapacitat o/i trastorn mental qui selecciona el seu o seva assistent/s personal/s.

Quan ho fa mitjançant una empresa o entitat:

- Aquesta selecció ha de ser prèvia a la contractació de l'assistent personal i ha de permetre escollir entre diverses possibilitats.
- La persona amb discapacitat pot proposar l'assistent personal a l'entitat o empresa prestadora del servei, i aquesta l'ha de contractar. Queda exclosa expressament la possibilitat de contractació d'un familiar.
- La persona amb discapacitat té la potestat de decidir la finalització de la relació laboral amb un/a assistent personal, i l'entitat o empresa prestadora del servei ho ha d'acceptar.
- És la persona amb discapacitat o/i trastorn mental qui decideix en quines activitats de la seva vida requereix de l'assistent personal, en quin moment i de quina manera vol que es realitzi cada activitat i qui controla la seva execució. En coherència, també es responsabilitza de les conseqüències de les accions realitzades per l'assistent personal en execució de les seves decisions.

1.4. Àmbits de prestació:

Els serveis de suport no es limiten als serveis prestats a la llar, sinó que també cal que s'estenguin a les esferes de l'ocupació, de l'educació i de la participació política i cultural, la potenciació de la funció parental i la capacitat d'arribar als familiars i a altres persones, la participació en la vida política i cultural, els propis interessos i les activitats d'oci, i els viatges i les activitats lúdiques. (Punt 29 de l'Observació General núm. 5)

1.5. El control de l'Assistència Personal es pot exercir mitjançant el suport a la presa de decisions

L'article 19 s'adreça a totes les persones amb discapacitat sense excepció, i el control de l'Assistència Personal es pot exercir mitjançant el suport a la presa de decisions.

Aquests mecanismes de suport a la presa de decisions poden ser necessaris en les següents casos, entre d'altres:

- Persones amb limitacions, que poden ser importants, de comunicació, de comprensió i/o limitacions en els processos cognitius com, per exemple, el pensament abstracte, la resolució de problemes, la planificació, etc.
- Persones que no han tingut oportunitats al llarg de la seva vida per a desenvolupar aprenentatges respecte de la presa de decisions.
- Persones que no han tingut al llarg de la seva vida oportunitats per conèixer, imaginar i/o comprendre les opcions que tenen o que poden tenir.

Aquest suport pot ser també especialment necessari en etapes vitals com la infància o l'adolescència, quan la persona no ha adquirit encara la plena capacitat d'obrar.

En el cas de les persones que necessitaran d'un suport per a la presa de decisions i en el control de l'Assistència Personal, existeixen determinats procediments que s'estableixen amb la finalitat de garantir que aquest suport es realitza respectant els drets i la voluntat de la persona amb discapacitat.

Dins dels sistemes de suport a la presa de decisions, cal tenir molta cura en identificar les àrees en que la persona necessita d'aquest suport per tal de no limitar la seva autonomia més enllà del que realment necessita. Sempre que les persones puguin prendre decisions de manera autònoma no serà necessari activar aquests mecanismes de suport. En aquest sentit, es poden distingir diferents nivells o instàncies:

- **Participació directa de la persona:** la persona expressa de forma directa les seves decisions, preferències i necessitats, mitjançant una comunicació verbal o no verbal.
- **Participació indirecta de la persona:** en els casos en què la persona no pugui prendre decisions de forma autònoma s'activen els procediments de suport a la presa de decisions, que es constitueixen en els denominats "Cercle de Suports". En aquest procediments es poden delimitar els àmbits en què la persona pot necessitar d'aquest suport.
- **El suport de l'Assistent Personal a la presa de decisions ha de ser, en tot cas, instrumental:** per mitjà de recursos comunicatius alternatius i/o de l'observació del comportament s'infereix la decisió de la persona.

Alguns mecanismes de suport a la presa de decisions són: el cercle de suports, l'interpret vital, el o la garant de drets de la persona amb discapacitat o/i trastorn mental, l'assistent legal o jurídic, entre d'altres.

1.6. El servei d'assistència personal NO té una funció educativa ni rehabilitadora

El Servei d'Assistència Personal (a partir d'ara SAP) no té la funció de:

- Dirigir o encaminar la persona amb discapacitat sobre quin és el comportament adequat en una situació determinada, i/o posar límits o

substituir-la en la presa de decisions i/o transmetre-li determinats valors socials.

- Restituir determinades funcions, capacitats o habilitats.

2. Principals referències normatives

A nivell internacional:

- Observació General Núm. 5 sobre el dret a la vida independent i d'inclusió en la comunitat. (art. 19 de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat)

A nivell estatal:

- Llei d'àmbit estatal 39/2006, de 14 de desembre, de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les persones en situació de dependència (LAPAD).

A l'Estat Espanyol els criteris i el procediment per accedir a la prestació d'assistència personal estan regulats per cadascuna de les comunitats autònomes.

A Catalunya:

- Llei d'àmbit català 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials.
- Ordre ASC/471/2010, de 28 de setembre, per la que es regulen les prestacions i els i les professionals de l'assistència personal a Catalunya.
- Decret d'àmbit català 142/2010, d'11 d'octubre, pel qual s'aprova la Cartera de Serveis Socials 2010-2011. (Vigent)
- Sentència núm. 598/2012 de 15 d'octubre del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.
- Sentència de 2 de desembre de 2014 del Tribunal Suprem (Sala de lo Contenciós-Administratiu, Secció 4ª).

3. Situació actual a Catalunya

3.1. Prova pilot del SAP amb persones amb discapacitat física (2006-2020)

L'any 2006 la Generalitat va posar en marxa juntament amb la Federació ECOM una prova pilot del servei d'assistència personal adreçada a persones amb discapacitat física.

Aquesta prova pilot ha estat avaluada l'any 2020 i en ella han participat i continuen rebent el servei un total de 36 persones.

La Generalitat tanca aquest període amb el compromís de promulgar un Decret que reguli la prestació econòmica de l'assistència personal per a les persones en situació de dependència a Catalunya i l'ampliació del nivell de protecció d'aquesta prestació.

3.2. Consulta pública i decret pendent.

L'octubre de 2020 la Generalitat va obrir una *Consulta Pública relativa al Projecte de decret pel qual es regula la prestació econòmica de l'assistència personal per a persones en situació de dependència a Catalunya i l'ampliació del nivell de protecció d'aquesta prestació.*

Des de la Secretaria del Govern del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya en aquesta consulta es manifesta, entre d'altres, el següent:

- *Amb l'objectiu de facilitar la vida independent a les persones que es troben en situació de dependència i amb diversitat funcional, entre d'altres, és necessari poder ampliar, en intensitat i quantia econòmica, la prestació d'assistència personal. Així doncs, aquest decret té per objecte regular la prestació econòmica de l'assistència personal a Catalunya...*
- *Tot i que aquest decret implicarà un increment pressupostari en la prestació econòmica d'assistència personal amb ampliació del nivell de protecció, l'increment és inferior al que pot suposar el cost d'una plaça residencial. Així doncs, pel que fa als imports, la prestació econòmica d'assistència personal per a persona amb grau III de dependència i amb ampliació del nivell de protecció que es proposa **es planteja per un import màxim de 2.520 euros i per 140 hores/mensuals de prestació.** La prestació actual reconeguda a la Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a la dependència (LAPAD) és de 715,07 euros mensuals. Tot i l'impacte addicional que suposa aquesta nova prestació amb nivell addicional de protecció, **aquest és inferior al cost que té una plaça residencial per a persones amb discapacitat, que pot ser entre els 2.864,55 euros/mes i els 3.503,91 euros/mes.***

El creixement en aquesta prestació permetrà reduir places residencials per a persones amb discapacitat. El Departament aposta clarament per la inclusió plena de les persones en situació de dependència i, si és possible, per desinstitucionalitzar-les. En aquesta línia, les prestacions que faciliten el manteniment de les persones en el seu entorn (domicili, educació, ocupació, lleure, ...) retornen un benefici social més gran, així com una millora del nivell de satisfacció de la persona atesa. Les places residencials per a persones amb discapacitat són un dels recursos alternatius que no s'han d'incrementar, i la prestació d'assistència personal facilitarà que, a llarg termini, es redueixin les places residencials.

....

Per tots aquests aspectes, considerem que aquest decret és la millor opció per avançar i facilitar la vida independent de les persones en situació de dependència i amb discapacitat, així com per implementar la Convenció sobre dels Drets de les Persones amb Discapacitat (ONU)

La consulta pública es va fer fa divuit mesos.

Des d'aleshores continuem esperant aquest decret.

Quines són les conseqüències actuals de la manca d'aquest decret?:

En aquest moment qualsevol ciutadà o ciutadana amb discapacitat o/i trastorn mental i en situació de dependència que visqui a Catalunya i que decideixi disposar del SAP solament podrà comptar amb les hores que es puguin pagar amb la prestació provinent de la LAPAD, sempre en funció del grau que tingui reconegut de dependència (I, II o III) i que és tant minso que fa inviable portar a terme un projecte de vida independent.

Solament les persones que viuen en determinats municipis de Catalunya on l'ajuntament ha pres l'opció de recolzar el servei amb pressupost propi, amb o sense acord bilateral de finançament amb la Generalitat, poden gaudir de més hores del servei de les que proporciona la LAPAD.

4. Antecedents en l'àmbit municipal

Varis ajuntaments han prioritzat la posta en marxa del Servei d'Assistència Personal en considerar-lo clau per poder fer efectius projectes de vida independent de les persones amb discapacitat.

Entre ells destaca l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD) de l'Ajuntament de Barcelona.

4.1. El Servei d'Assistència Personal de Barcelona (SAP-BCN)

L'Ajuntament de Barcelona ofereix el servei des del 2006. A partir del 2013 l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD) n'és l'òrgan gestor.

Des del 2017 el SAP-BCN no discrimina per raó d'edat o de tipologia de discapacitat en compliment del que estableix la Convenció.

- **Dades Memòria 2020:**

- 53 persones van disposar del SAP-BCN (28 homes i 25 dones).
 - o Amb grau de dependència I: 5 persones
 - o Amb grau de dependència II: 13 persones
 - o Amb grau de dependència III: 35 persones
- Pressupost aprovat: 1.830.450,58€
- Finançament:
 - o 45,17% pressupost de l'IMPD.
 - o 44,43% Generalitat.
 - o 10,40% Estat via LAPAD

L'IMPD té establert amb la Generalitat un acord de finançament del SAP-BCN que queda recollit dins d'una de les fitxes del contracte-programa.

- Assistents personals: S'ha donat feina a 203 persones (56 homes i 147 dones).
- Preu / hora: 17,35 euros l'hora.

- Topalls d'hores anuals: Actualment l'IMPD té establerts uns topalls màxims d'hores anuals del SAP-BCN en funció del grau de dependència:

Grau dependència	€ Quantia màxima anual	Topall màxim hores any	Equivalent hores setmana
I	21.413,72 €/any	1.234,22 hores / any	23 hores i 40' a la setmana
II	34.371,81 €/ any	1.981,43 hores / any	38 hores a la setmana
III	41.940,85€/any	2.417,34 hores / any	46 hores i 22' a la setmana

- **Valoracions qualitatives¹³.**

Durant la pandèmia el servei d'assistència personal ha demostrat actuar com un factor de protecció de les persones amb discapacitat, evitant contagis per contacte amb altres persones de l'entorn.

*Més enllà de la situació generada per la Covid-19, el Servei d'Assistència Personal proporcionat per l'IMPD a la ciutat de Barcelona s'ha consolidat com un element clau per facilitar una vida independent i d'inclusió en la comunitat per a les persones amb discapacitat i en situació de dependència i, també, com una **alternativa al model d'institucionalització en equipaments o residències.***

- **Model Municipal (2019)**

El 29 de març de 2019 s'aprovà políticament el "Model del Servei d'Assistència Personal de Barcelona (SAP-BCN)", elaborat de manera participada amb entitats del sector¹⁴, amb les persones usuàries del servei i amb professionals assistents personals¹⁵.

- **Acord Marc per a l'homologació d'entitats i empreses per a la prestació del SAP-BCN (2021)**

L'objecte de l'Acord Marc és l'homologació mitjançant procediment obert d'entitats i empreses per a la prestació del Servei d'Assistència Personal de Barcelona (SAP-BCN) de l'IMPD de l'Ajuntament de Barcelona, en aplicació de l'establert al Model Municipal aprovat el 29 de març de 2019.

¹³ Notícia publicada el 3 de maig de 2020. (<https://ajuntament.barcelona.cat/premsa>).

¹⁴ Federació ECOM, Oficina de Vida Independent (OVI), Associació Catalana de Suport a les Persones amb Sordceguesa (APSOCECAT), Fundació Pere Mitjans, DINCAT i la Fundació Serveis Socials Sant Pere Claver.

¹⁵ barcelona.cat/accessible

L'objectiu és garantir que les entitats i empreses que resultin homologades per prestar el SAP-BCN realment ho facin de manera coherent i en compliment de la filosofia de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat.

L'Acord Marc ha iniciat el seu període de vigència a 1 de juliol de 2021.

4.2. Altres iniciatives municipals.

La iniciativa de l'IMPD de l'Ajuntament de Barcelona és la més potent en l'àmbit municipal arreu Catalunya, però no l'única.

Cal destacar que a Terrassa el Col·lectiu d'Entitats de Suport al Servei d'Assistència Personal de Terrassa va elaborar un Manifest que van signar la Síndica Municipal de Greuges i les entitats "Prou Barreres", "Espai Drets" i la "Federació ECOM". Les últimes notícies que sabem és que l'alcaldia de Terrassa ha donat el seu vistiplau a la posta en marxa del servei en el municipi.

Altres territoris com ara Sant Adrià de Besós han proporcionat el Servei d'Assistència Personal a determinades persones del municipi, però de manera molt restrictiva, no com un servei d'accés obert a la ciutadania amb discapacitat i en situació de dependència. I altres territoris com El Berguedà esperen poder iniciar-ho aviat.

5. Avaluació de l'impacte social del Servei d'Assistència Personal

En l'actualitat a l'Estat Espanyol s'han realitzat varis estudis que busquen avaluar l'impacte social del Servei d'Assistència Personal a partir d'aplicar la metodologia SROI (social return on investment).

L'SROI és una metodologia d'avaluació d'impacte social que es concreta en una ràtio que compara el valor que genera una iniciativa i la inversió necessària per assolir aquest impacte.

Aquesta metodologia, nascuda el 1990 a San Francisco, Califòrnia, és útil tant per a les entitats financeres com per a les entitats prestadores de serveis, atès que ajuda a entendre i comunicar el valor social creat per una iniciativa o activitat. Es converteix en una eina de planificació estratègica en tant que ajuda a dirigir els recursos vers les activitats de més impacte social.

Mentre l'avaluació de projectes se centra molt en els resultats per als principals beneficiaris del projecte, l'avaluació i el càlcul del retorn social de la inversió va més enllà dels resultats i identifica i quantifica els canvis socials que aquest genera.

El primer estudi d'avaluació de l'impacte social del Servei d'Assistència Personal realitzat a l'Estat Espanyol el va realitzar l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat de l'Ajuntament de Barcelona el 2012¹⁶. I el resultat va ser que:

¹⁶ https://www.asistenciapersonal.org/sites/default/files/publicaciones/03-evaluacion_impacto_social_servicio_ap_impd.pdf

*El coeficient SROI del Servei d'Assistent Personal de l'IMPD a la ciutat de Barcelona, feta una avaluació del període de setembre del 2011 a setembre del 2012 (ambdós mesos inclosos), és de 3,20; és a dir, **per cada euro que s'inverteix en el Servei es generen 3,20 euros d'impacte social.***

6. Què demanem des del nostre Moviment?

Abans de concretar les nostres demandes volem ressaltar alguns dels beneficis que aporta el Servei d'Assistència Personal:

- És un servei clau per fer realitat projectes de vida independent de les persones amb discapacitat.
- Genera ocupació:

Volem recordar les dades de la Memòria 2020 de l'IMPD en la que per 53 persones usuàries del SAP-BCN es va generar una ocupació de 203 assistents personals.

- Cuida l'entorn de la persona amb discapacitat:

En una època en què te lloc iniciatives com les del "Fòrum Social de la Cura", és important destacar que el Servei d'Assistència Personal aporta a aquest entorn més oportunitats laborals i més temps lliure per al seu benestar personal i oci.

Què demanem?

6.1. Posta en marxa del Servei d'Assistència Personal a la Comarca del Garraf.

Demanem que:

- **Els ajuntaments i/o el Consell Comarcal destinin pressupost a la posta en marxa del Servei d'Assistència Personal als municipis de la comarca.**

Es tracta d'incrementar les hores finançades per la LAPAD amb les que es derivin del pressupost municipal / comarcal que s'hi destini.

- **Es busqui, a més, establir un Conveni amb la Generalitat pel qual aquesta contribueixi econòmicament al finançament del SAP.**

En espera que la Generalitat publiqui el decret que ha d'ampliar, en intensitat i quantia econòmica, la prestació d'assistència personal, aquest acord (regulat mitjançant Conveni de col·laboració interinstitucional) ha de permetre incrementar els topalls màxims d'hores anuals definits en funció del grau de dependència de la persona usuària.

Així aquests topalls d'hores anuals serien el resultat d'un finançament per part de l'administració estatal via LAPD, autonòmic mitjançant la quantia aportada mitjançant conveni per la Generalitat, i les quanties aportades per l'administració municipal / comarcal.

- **Han de tenir accés al SAP totes les persones amb discapacitat i en situació de dependència, sense discriminació per raó de tipus de discapacitat o d'edat.**

No pot haver cap discriminació en l'accés al SAP per raó de la tipologia de la discapacitat ni per raó d'edat, tal i com manen les sentències del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i el Tribunal Suprem anteriorment esmentades en compliment de l'establert per la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat.

6.2. Instar a la Generalitat per tal que aprovi el decret que ha de regular la prestació econòmica d'Assistència Personal a Catalunya, tot ampliant la intensitat i quantia.

- Un cop avaluada l'experiència pilot i realitzada la consulta pública, cal l'aprovació del decret promès i pendent. El contrari vulnera els drets de les persones amb discapacitat i en situació de dependència. I atenta contra el principi d'equitat entre les persones i entre els territoris.

És urgent fer accessible el SAP a tota la població catalana que en tingui dret. Les actuals diferències territorials suposen una discriminació flagrant. No pot ser que a Catalunya l'exercici dels drets depengui del lloc on viu la persona amb discapacitat.

- Totes les persones amb discapacitat igual o superior al 33% i en situació de dependència amb grau I, II o III residents a Catalunya tenen dret a accedir al SAP. No es poden fer distincions en funció de quina sigui la tipologia de la seva discapacitat, la seva edat, o el grau d'intensitat de suport requerit. Això atenta contra els drets definits a la Convenció, tal i com les esmentades sentències judicials estableixen.
- El decret que s'aprovi ha de garantir que la persona amb discapacitat pugui decidir contractar el SAP mitjançant entitats i empreses homologades entre les quals pugui triar lliurement, o bé actuar com a ocupador/a contractant de manera directa l'assistent/s personal/s, tal i com contempla l'Observació General núm. 5 que desenvolupa l'art. 19 de la Convenció.

6.3. Instar a la Generalitat per tal que es garanteixi una informació transparent sobre les condicions d'accés al SAP.

Actualment accedir al Servei d'Assistència Personal és molt complicat perquè no estan clares les condicions d'accés. Això no els passa a les persones que accedeixen al SAP-BCN de l'IMPD de l'Ajuntament de Barcelona que, en haver desenvolupat el Model Municipal del servei, paral·lelament han revisat i actualitzat els procediments a seguir, així com els criteris de gestió de la llista d'espera, tot garantint la transparència en l'accés al servei.

De nou ens trobem que es vulnera el principi d'equitat entre les persones i entre els territoris.

CREACIÓ I FOMENT DE XARXES COMUNITÀRIES DE SUPORT FORMAL I INFORMAL

(Desenvolupat al “Document Marc” pàgines 114 a 118)

Sumari:

1. De què parlem.
2. Xarxes comunitàries.
3. El suport entre iguals.
4. Què demanem des del nostre Moviment?

1. De què parlem?

L'ésser humà és un ésser social per naturalesa. Es construeix en interacció amb els altres i, en tant que ésser social, necessita formar part de grups i entorns on obtenir, donar i compartir relacions d'afecte, suport, recursos, activitats, serveis, etc.

Però actualment ens trobem en una societat de contrastos en la que, per exemple, mai havíem gaudit d'un nivell tant alt de globalització de la informació al mateix temps que el sentiment de solitud és compartit per cada cop més persones amb circumstàncies i condicions molt diverses.

En aquest context, quan parlem de xarxes comunitàries de suport formal i informal estem fent referència a la necessitat de promoure xarxes comunitàries on els serveis públics, les persones i la iniciativa cívica organitzada actuïn de manera articulada en una doble direcció:

- Socialitzar la cura vers les persones dependents.¹⁷
- Afavorir la viabilitat de projectes de vida independent i d'inclusió en la comunitat promovent la connexió i l'articulació entre la persona amb discapacitat i les persones que siguin significatives per ella: familiars, amigats, veïnats, professionals que l'atenen (de la salut, dels serveis socials, del servei d'inserció laboral, del centre cívic, ...), etc.

En aquest document focalitzem el nostre abordatge i demandes en crear i fomentar xarxes comunitàries que ajudin a les persones amb discapacitat a fer realitat projectes de vida independent i d'inclusió en la comunitat.

¹⁷ Així, per exemple, l'Ajuntament de Barcelona ha posat en marxa recentment el Projecte “VilaVeïna: “*Quan la ciutat posa les cures i la vida al centre, que té per objectiu crear una xarxa de cures comunitària i de proximitat amb petites unitats als barris per connectar professionals especialitzats, les persones que reben atenció i la ciutadania de cada territori.*”

2. Xarxes comunitàries

En el context d'aquest document, entenem per xarxa comunitària aquell entramat de nusos o connexions que configuren un conjunt d'agents que col·laboren per tal que la persona amb discapacitat disposi dels suports emocionals i materials que li permetin fer realitat un projecte satisfactori de vida independent i d'inclusió en la comunitat.

Els agents poden ser:

- Familiars
- Amistats
- Coneixences (veïnatge de l'escala o del barri, persones amb qui es comparteix interessos comuns de lleure o altres, etc.)
- Professionals de referència dels serveis públics i privats que atenen la persona amb discapacitat (de l'àmbit de la salut, dels serveis socials, del treball, o d'altres)
- Persones de referència del món associatiu / cultural, etc. en el que participi o vulgui participar la persona amb discapacitat
- Etc.

Quan parlem de xarxes comunitàries en el context d'aquest document ens referim a una doble vessant:

2.1. **Crear o afavorir la connexió entre els agents significatius per una persona determinada.**

Es tracta de connectar de manera deliberada aquests agents entre sí per tal de crear una xarxa de relacions que siguin significatives, voluntàries i acceptades per la persona amb discapacitat de manera que:

- Es maximitzi tant com sigui possible un entorn de la persona amb discapacitat que li aporti suport i benestar emocional i material en allò que vulgui i necessiti.
- Detecti senyals d'alarma i sàpiga a qui i com comunicar-ho, quan no sigui suficient parlar-ho amb la mateixa persona amb discapacitat.

Ara bé, perquè una xarxa funcioni de manera sostinguda en el temps més enllà dels canvis en les persones que en formin part, cal que els municipis o l'administració comarcal destini recursos professionals que treballin amb aquest objectiu.

2.2. **Facilitar l'existència de nous agents i la creació de noves xarxes quan aquestes no existeixen o són molt febles.**

En l'àmbit de les persones amb discapacitat i del trastorn mental és relativament freqüent que en arribar a la joventut o l'edat adulta la xarxa de relacions espontànies i informals hagi minvat de manera significativa, i/o que es tingui dificultats d'inclusió quan la persona contacta amb entitats o cercles als quals desitja vincular-se perquè es comparteixen interessos o aficions, però en les quals no troba l'acollida que necessita.

3. El suport entre iguals

Dins el paraigües de “xarxes comunitàries” volem fer una menció especial al “suport entre iguals”. Persones amb discapacitat que es donen suport entre sí, sigui en grups (d’ajuda mútua, d’autogestió, etc.) o, senzillament, una persona amb discapacitat que fa temps viu de manera independent i que dona suport a una altre que just inicia la seva experiència, per posar algun exemple.

Les possibilitats són múltiples i a Catalunya mateix disposem de moltes experiències en les quals inspirar-se.

4. Què demanem des del nostre Moviment?

4.1. Promoure experiències de xarxes comunitàries més enllà de la coordinació entre serveis, i experiències de suport entre iguals.

Promoure l’existència de xarxes comunitàries posant al centre la persona amb discapacitat no solament es tradueix en el seu benestar personal, sinó que aprofita d’una manera molt més eficient els recursos professionals dels diferents serveis implicats, i actua preventivament gràcies a millorar la detecció precoç de situacions d’alerta, evitant així actuacions molt més costoses des d’un punt de vista humà i econòmic.

Les xarxes comunitàries i de suport entre iguals tenen, a més, un efecte preventiu de la soledat, al temps que generen benestar en proporcionar suport emocional i material a les persones amb discapacitat que estan al centre.

Un altre efecte beneficiós de les xarxes comunitàries és apropar els serveis a la comunitat, al temps que la pròpia comunitat (organitzada o a títol personal) actua com agents de suport i detecció.

Per això es demana posar en marxa experiències pilot i/o projectes en l’àmbit local i/o comarcal que afavoreixin el funcionament i continuïtat de xarxes col·laboratives.

És evident, a més, que aquesta metodologia resulta igualment efectiva i beneficiosa respecte d’altres sectors de població que es troben en situacions de vulnerabilitat.

Per últim, fomentar l’existència de xarxes comunitàries de relació i suport contribueix a la cohesió social, més enllà dels efectes en les persones concretes que se’n beneficien de manera més directa.

4.2. Recolzar les entitats i iniciatives que treballen per fer més inclusius els entorns ordinaris d’oci o d’àmbits diversos.

Es tracta d’iniciatives i d’entitats que faciliten la inclusió de persones amb discapacitat i/o amb trastorn mental en aquells entorns ordinaris triats per elles i en els quals tenen dificultats per trobar un espai d’acceptació dins la dinàmica interna i les relacions informals de les persones membres.

Aquestes iniciatives i entitats actuen tant amb la persona amb discapacitat com amb l’entorn per tal de crear el coneixement i reconeixement mutu, i/o les estratègies de comunicació i d’interacció que faciliten una relació satisfactòria i un espai acceptat i reconegut dins el grup.

PISOS PONT DE TRANSICIÓ A L'EMANCIPACIÓ I/O LA DESINSTITUCIONALITZACIÓ

(Desenvolupat al "Document Marc" pàgines 119 a 125)

Sumari:

5. De què parlem.
6. Sortides vers la vida independent: la situació avui.
7. Algunes reflexions sobre quin és el context més adequat per a l'aprenentatge d'una vida independent. Població diana.
8. Què demanem des del nostre Moviment?

Premissa de partida:

Fer realitat projectes de vida independent i d'inclusió en la comunitat és un DRET que tenen totes les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental.

Mai pot ser un requisit o condició per exercir-lo haver de rebre una preparació o formació prèvia en qualsevol de les seves modalitats (cursos, pisos pont, o altres).

I això aplica per a totes les persones amb discapacitat o/i trastorn mental, sense distincions per tipus de discapacitat o qualsevol altre raó.

1. De què parlem?

Parlem de pisos de preparació a l'emancipació on habitualment conviuen varies persones amb discapacitat i sense discapacitat en un període de temps limitat, amb el seguiment i supervisió de l'experiència per part de professionals, i en el que es treballen determinades habilitats pràctiques per a la gestió de la vida diària i s'ajuda a anticipar què vol dir viure de manera independent i, per tant, a prendre decisions sobre què es desitja fer.

Veiem cada un dels elements:

- Els pisos pont preparen per a l'emancipació i/o la desinstitucionalització de les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental que hi participen.

No són vida independent.

Són projectes d'aprenentatge i formació, i de presa de decisions.

- On conviuen vàries persones amb discapacitat i sense discapacitat.
 - En la gran majoria d'experiències existents conviuen dues o més persones amb discapacitat que poden o no, conèixer-se d'abans de l'experiència. Normalment **no trien amb qui conviure**, tot i que sempre es procuri buscar la compatibilitat de cara a la convivència.
 - En el pis les persones amb discapacitat o/i trastorn mental conviuen amb altres persones que no en tenen i que, en la majoria de les experiències en marxa, es tracta de professionals.

Però també poden ser estudiants universitaris que participen voluntàriament en el projecte i que es comprometen formalment a assumir determinades responsabilitats.

- **Sempre són experiències d'estada temporal.**
- **Sempre hi ha professionals que fan el seguiment, supervisió i avaluació de l'experiència i de l'evolució de cada persona participant.**
- **Es treballen hàbits d'autonomia i habilitats adaptatives per a la gestió de la vida diària.**

Aquests projectes impliquen l'aprenentatge i/o millora de competències de gestió de les activitats de la vida diària referides a la cura d'un mateix o mateixa, la gestió domèstica, l'organització del temps, la gestió econòmica, la gestió del temps lliure, les relacions personals, desplaçar-se eficaçment per l'entorn quotidià, aprendre a fer front a incidències diverses, etc.

I, pel que fa a la convivència entre els companys/es de pis, aprendre a establir acords, afrontar de manera constructiva les situacions de conflicte que es puguin donar, etc.

- **S'ajuda a anticipar què vol dir viure de manera independent i, per tant, a prendre decisions sobre què es desitja fer.**
 - Pel que fa a les persones amb discapacitat participants:

S'ajuda a concretar què vol dir viure de manera independent i a prendre decisions sobre si, efectivament vol emancipar-se i, en cas afirmatiu, si es voldria viure sol o sola, en parella o en companya de persones triades mútuament, amb i/o sense discapacitat.

Una altre opció és tornar a la família però, intentant conservar una quota de major autonomia i corresponsabilitat dins la dinàmica familiar de la que es tenia abans d'iniciar l'experiència.
 - Pel que fa a les famílies:

Sovint les famílies són escèptiques en major o menor grau sobre que el seu fill o filla (o familiar de què es tracti) sigui efectivament capaç de fer realitat un projecte de vida independent; i sovint tenen por que puguin prendre mal.

Aquest pas intermedi entre la vida familiar i l'emancipació facilita que les famílies puguin acceptar aquesta possibilitat davant la constatació de l'empoderament i evolució del fill o filla (o familiar de què es tracti) i del seu desig de futur.

De fet, un dels objectius de molts d'aquests projectes és oferir un itinerari formatiu per adquirir competències de gestió de la vida independent, en un entorn supervisat per professionals, que proporcioni seguretat a les famílies per tal que acceptin l'accés a una vida autònoma dels seus fills o filles amb discapacitat o amb trastorn mental, sense cap compromís previ de consolidar un procés d'emancipació.

2. Sortides vers la vida independent: la situació avui

El cert és que més del 90% de les persones amb discapacitat o amb trastorn mental que participen en aquests projectes acaben retornant a casa amb la família, no per decisió pròpia, sinó per:

- **Manca d'alternatives reals per fer viable un projecte de vida independent.**
- En algunes ocasions, **ha estat la família qui ha fet marxa enrere** i no ha recolzat la voluntat del seu fill o filla amb discapacitat o/i trastorn mental de viure de manera independent, fet que ha provocat també el seu desistiment quan disposar del suport familiar era un valor clau en la seva decisió.

D'aquí que hi ha sectors i entitats de l'àmbit de la discapacitat que opinen que iniciar aquestes experiències d'aprenentatge sense que les persones participants tinguin possibilitats raonables d'emancipació o de desinstitucionalització (accés a un habitatge en solitari o compartit, disponibilitat de suports a la vida independent quan es necessiten -assistència personal o altres-, disponibilitat econòmica) l'únic que fa és generar frustració.

3. Algunes reflexions sobre quin és el context més adequat per a l'aprenentatge d'una vida independent. Població diana.

Ens trobem davant de dos posicionaments que coexisteixen en el Moviment:

• **Posicionament 1:**

Hi ha sectors i entitats de l'àmbit de la discapacitat que opinen que perquè aquest aprenentatge sigui efectiu i tingui un efecte durador cal que es donin tres requisits:

- 1) L'existència d'un **desig** de viure de manera independent per part de la persona amb discapacitat o amb trastorn mental.
- 2) **Possibilitat real** de portar a la pràctica un projecte de vida independent: accés a un habitatge en solitari o compartit, disponibilitat de suports a la vida independent quan es necessiten -assistència personal o altres- i disponibilitat econòmica mínima suficient per fer front a les despeses que comporta.

- 3) Proporcionar aquest **aprenentatge en l'escenari real** del projecte vital de vida independent de la persona amb discapacitat o/i amb trastorn mental, sigui en solitari, en parella o de manera compartida amb altres persones (amb i/o sense discapacitat) triades mútuament i lliurement.

Des d'aquest posicionament es treballa amb la persona amb discapacitat (i amb la família sempre que calgui):

- Prèviament a l'emancipació: tots els aspectes que cal tenir en compte en la definició del seu projecte de vida independent i dels passos previs per poder-lo portar a la pràctica.
- Un cop emancipat o emancipada o desinstitucionalitzada: proporcionant aprenentatges pràctics i suport en allò que li calgui a cada persona en l'escenari real on farà efectiu el seu projecte de vida independent: a casa seva, al seu barri, identificant i agafant seguretat si li cal en els nous itineraris per anar a la feina / Centre Ocupacional, per mantenir el seu oci i vincles que vulgui conservar, visitar la seva família i amistats, etc.

Aquest posicionament es fonamenta, entre d'altres, en que l'experiència ha demostrat que majoritàriament, quan les persones amb discapacitat o amb trastorn mental han hagut de tornar amb la família després de passar per un pis pont, en les dinàmiques familiars s'han acabat imposant les inèrcies anteriors, de manera que la perdurabilitat dels efectes de l'empoderament i el guany en autonomia i pressa de decisions assolits al pis pont acaba minvant amb el temps, amb major o menor rapidesa.

Des d'aquest posicionament, qui pot accedir als pisos pont?:

Solament en determinats casos té sentit posar en marxa projectes d'aprenentatge d'hàbits d'autonomia i d'habilitats adaptatives per a la gestió de la vida diària mitjançant la modalitat de "Pisos pont": en la transició de la institucionalització cap a un projecte de vida independent, o quan es tracta de persones en determinades situacions de vulnerabilitat.

L'experiència dels pisos pont pot ser adequada per a persones amb discapacitat o/i trastorn mental que es trobin el alguna de les següents circumstàncies:

- Persones adultes institucionalitzades.
- Joves ex-tutelats.
- Persones sense llar.
- Persones víctimes de violència o abusos.
- Altres situacions similars.

● **Posicionament 2:**

L'aprenentatge adquirit als pisos pont **sempre ofereix guanys** també quan, malauradament, no s'aconsegueix fer realitat el projecte personal de vida independent.

I això perquè:

- A la persona amb discapacitat o/i amb trastorn mental:
 - Li permet concretar des de la pràctica què vol dir emancipar-se o viure fora d'un entorn institucional.

- Li proporciona confiança i empoderament sobre la seva vida, encara que finalment no pugui fer realitat un projecte de vida independent.
 - Li dona temps i elements per a la presa de decisions respecte del futur que desitja.
 - Li dona temps per definir el seu projecte d'emancipació o de desinstitucionalització de manera realista, quan aquesta sigui la seva opció lliurement triada.
 - La prepara proporcionant habilitats pràctiques en la gestió de la quotidianitat i de la convivència.
 - Redueix la necessitat de suport de terceres persones (professionals, familiars o amistats) en augmentar la capacitat de fer coses per sí mateix o mateixa sense requerir del suport d'altres.
- A les famílies:
- Les ajuda a visibilitzar i posar en valor les competències del seu fill o filla (o familiar de què es tracti).
 - Les ajuda a escoltar les seves decisions i desitjos, i a acceptar donar-li suport tot i que no tingui garanties d'èxit.
 - Les ajuda a reduir les pors i el neguit de que el seu fill o filla prengui mal si segueix en el camí de viure de manera independent.
 - I si, finalment, el fill o filla ha de tornar a casa un cop finalitzada l'experiència per manca de recursos suficients que facin viable un projecte de vida independent, les ajuda a modificar les dinàmiques familiars per tal que l'espai d'autonomia guanyat no es perdi.

Des d'aquest posicionament, qui pot accedir als pisos pont?:

El perfil de la població que pot accedir als "Pisos pont" seria bàsicament el de persones amb discapacitat de qualsevol tipologia o/i trastorn mental que ho demani.

La pròpia naturalesa del "pis pont" fa que puguin accedir-hi tant persones que tinguin un projecte d'emancipació, com persones que vulguin incrementar la seva autonomia dins el seu entorn familiar.

4. Què demanem des del nostre Moviment?

La nostra **demanda unànime** és que:

Cal garantir que el dret a una vida independent i d'inclusió en la comunitat sigui efectiu i, per tant, que les oportunitats d'emancipació i/o de desinstitucionalització siguin reals i estiguin garantides.

A partir d'aquí les demanes varien en funció del posicionament des del qual ens situem:

- **Posicionament 1: Què demanem?**

- Recolzar la posta en marxa de pisos pont solament quan estiguin adreçats a persones amb discapacitat o/i trastorn mental que es troben en alguna d'aquestes situacions:
 - Persones institucionalitzades que vulguin donar el pas a una vida independent i desitgin passar prèviament per una experiència d'aprenentatge com la que ofereix un pis pont.
 - Persones que es troben en situacions de vulnerabilitat com ara:
 - ✓ Joves ex-tutelats.
 - ✓ Persones sense llar.
 - ✓ Persones víctimes de violència o abusos.
 - ✓ Altres situacions similars.
- Garantir la transició efectiva a una vida independent un cop finalitzada l'estada al pis pont i reiterada la voluntat en aquest sentit per part de persona amb discapacitat o/i trastorn mental.

- **Posicionament 2: Què demanem?**

- Oferir l'accés a "pisos pont" a la totalitat de població amb discapacitat de qualsevol tipologia o/i trastorn mental de la comarca que ho demani i sigui capaç d'aprofitar aquest servei, sigui per:
 - Fer realitat un projecte de vida independent en finalitzar l'estada al pis pont, o en un futur quan la persona pugui finançarament o ho decideixi.

O bé,

 - Per augmentar molt significativament llur autonomia dins de l'entorn familiar.
- Garantir la transició efectiva a una vida independent, un cop finalitzada l'estada al pis pont, quan aquesta sigui l'opció triada per la persona amb discapacitat o/i amb trastorn mental.
- Demanar el compromís de la família de respectar l'autonomia adquirida i renunciar a substituir la persona amb discapacitat o/i amb trastorn mental en la presa de decisions sobre la seva vida quan aquesta, un cop finalitzada l'estada al pis pont, opti per mantenir una vida autònoma en el si de llur família.

ACCESSIBILITAT AUDITIVA, VISUAL, COGNITIVA I FÍSICA

(Desenvolupat al "Document Marc" pàgines 126 a 134)

Sumari:

1. Premissa de partida.
2. Marc legal.
3. L'accessibilitat universal.
4. Què demanem des del nostre Moviment?
 - 4.1. Realitzar la diagnosi de les condicions existents a cada municipi.
 - 4.2. Treballar de manera proactiva les solucions tipus que hauria de recollir el futur codi català.
 - 4.3. Instar a la Generalitat per tal que aprovi el nou codi d'accessibilitat de Catalunya.

1. Premissa de partida

L'accessibilitat és una condició prèvia per a que les persones amb discapacitat puguin viure de manera independent i participar plenament en la societat en igualtat de condicions¹⁸.

2. Marc legal

Tres són les normes que volem destacar en aquest capítol dedicat a l'accessibilitat:

- Reial Decret Legislatiu d'àmbit estatal 1/2013, de 29 de novembre, pel que s'aprova el Text Refós de la Llei General de drets de les persones amb discapacitat i la seva inclusió social.

Hem de fer especial esment a la Modificació d'aquest Text amb l'objecte d'establir i regular l'accessibilitat cognitiva i les seves condicions d'exigència i aplicació, que ha estat aprovada i publicada al BOE amb data 1 d'abril de 2022.

- Llei 13/2014 de 30 d'octubre d'accessibilitat de Catalunya.
- Llei catalana 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació.

¹⁸ Exposició de motius de la Llei d'àmbit estatal 6/2022, de 31 de març, de modificació del Text Refós de la Llei General de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, per a establir i regular la accessibilitat cognitiva y les seves condicions de exigència y aplicació.

3. L'accessibilitat universal

La Llei d'Accessibilitat de Catalunya, a l'article 3, defineix que l'**accessibilitat** és:

El conjunt de condicions de comprensibilitat i usabilitat que han de complir l'entorn, els espais, els edificis, els serveis, els mitjans de transport, els processos, els productes, els instruments, els aparells, les eines, els dispositius, els mecanismes i els elements anàlegs perquè totes les persones els puguin emprar i en puguin gaudir amb seguretat i comoditat i de la manera més autònoma i natural possible.

Són **barreres a l'accessibilitat**:

Els impediments, les traves o els obstacles per a la interacció de les persones amb l'entorn físic, el transport, els productes, els serveis, la informació i les comunicacions. Les barreres a l'accessibilitat poden ésser:

1. Barreres arquitectòniques: barreres de caràcter físic que limiten o impedeixen la interacció de les persones amb l'entorn.
2. Barreres en la comunicació: barreres que limiten o impedeixen l'expressió i la recepció d'informació o de missatges, sia en la comunicació directa, sia en els mitjans de comunicació.
3. Barreres d'actitud: actituds que, directament o indirectament, per acció o per omissió, generen una situació discriminatòria, en obstaculitzar que una persona amb discapacitat pugui gaudir dels seus drets en igualtat de condicions respecte a una altra persona en una situació anàloga.

“**Accessibilitat universal**” es la característica que han d'acomplir els entorns, bens, productes i serveis que permet a totes les persones el seu accés, comprensió, utilització i gaudi de manera normalitzada, còmoda, segura i eficient. Resulta un concepte absolutament contraposat amb el de barreres.

L'accessibilitat universal **pressuposa l'estratègia de disseny universal o disseny per a totes les persones**, que s'entén sense perjudici dels ajustaments raonables que s'hagin d'adoptar.

L'accessibilitat busca trobar la manera de que totes les persones, independentment de les seves capacitats, puguin gaudir del medi que ens rodeja, de la manera més senzilla possible i sense cap mena d'impediment. Accessibilitat ha de ser sempre sinònim de qualitat i de seguretat.

L'accessibilitat és una necessitat per a les persones amb discapacitat i una avantatja per a tota la ciutadania, tot i que pugui passar desapercebuda.

L'incompliment del principi d'accessibilitat universal i de l'obligació de realitzar ajustaments raonables són considerats per llei com a supòsits de violació del dret a la igualtat d'oportunitats de les persones amb discapacitat.

4. Què demanem des del nostre Moviment?

La Comarca del Garraf vol destacar pel seu compromís en fer realitat uns municipis que fan de la cura de les persones que hi viuen una prioritat. Una prioritat de consens polític tant d'equips de govern com de membres de l'oposició. Un consens que garanteixi la perdurabilitat dels compromisos en aquesta direcció més enllà dels períodes que marquen cada mandat.

Una societat cuidadora és una societat inclusiva i compromesa en garantir l'accessibilitat de tota la població als entorns, bens, productes i serveis, adaptant els municipis a la diversitat de les persones que hi viuen. I, per tant, també de les persones amb discapacitat i de la gent gran, entre d'altres sectors de la població susceptibles especialment de patir discriminació o tenir dificultats importants o impediments en l'exercici d'una ciutadania plena a causa de la manca d'accessibilitat existent en el territori.

És per això que demanem, en la línia del que estableix la normativa legal vigent:

1. Avançar de manera decidida en l'**elaboració del pla d'accessibilitat dels nostres sis municipis**, iniciant-ne els treballs de diagnòstic i treballant de manera proactiva les solucions que hauria de recollir el futur codi català.
2. Fer-ho tot garantint un procés participatiu dels diferents col·lectius de persones amb discapacitat. El Pla aprovat haurà d'incloure la informació sobre aquest procés.
3. Buscar l'acord majoritari entre govern i oposició per tal d'assegurar que l'eliminació de les barreres existents i l'actualització periòdica del Pla no estigui supeditada als canvis de govern propis d'una societat democràtica.

4.1. Realitzar la diagnosi de les condicions existents a cada municipi.

Demanem que aquesta diagnosi s'iniciï l'any 2023, per tal que dins el mandat:

- a) Es pugui fer la devolutiva de la diagnosi obtinguda a tots els agents municipals i comarcals implicats.
- b) S'aprovi un Pla que defineixi les prioritats en l'eliminació de les barreres detectades i el calendari a complir, juntament amb el pressupost que s'hi destinarà.
- c) S'avanci ja dins el mandat en l'execució del Pla aprovat a cada municipi, o en l'àmbit comarcal quan correspongui, procedint a eliminar les barreres existents.

Les maneres de fer-ho poden ser diverses i no correspon a aquest document indicar com fer-ho, però hi ha un requisit que cal garantir: la **participació directa de les persones amb discapacitat**. I això en una doble vessant:

- La contractació mitjançant plans d'ocupació de persones amb discapacitat per a la realització del treball de camp en la recollida i procés de dades d'accessibilitat dels diferents serveis, espais, etc. que siguin objecte d'anàlisi.

- La col·laboració d'entitats de Catalunya de l'àmbit de la discapacitat i equips de professionals per al disseny dels instruments de recollida de la informació i per al processament posterior del banc de dades obtingut.

Són diversos els antecedents de municipis o territoris que ja han fet aquesta diagnosi. Cal fer referència, però, a la diagnosi realitzada per l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat de l'Ajuntament de Barcelona que ha rebut el reconeixement del Comitè Espanyol de Representants de Persones amb Discapacitat (CERMI) que li va atorgar el Premi 2020 a la millor acció local.

Aquesta diagnosi ha permès avaluar l'accessibilitat física i comunicativa dels serveis i equipaments públics i privats d'ús públic, el transport i la via pública.

En concret es van identificar els següents serveis a analitzar:

- Serveis socials: bàsics i especialitzats.
- Serveis municipals: Guàrdia Urbana, Oficines d'Atenció a la Ciutadania (OAC), Centres Cívics, seus i oficines municipals.
- Serveis culturals: teatres, museus, cinemes, biblioteques, espectacles.
- Serveis sanitaris: Centres d'Atenció Primària de Salut, Hospitals, Salut Mental.
- Serveis educatius: escoles bressol, centres educatius d'educació primària i secundària, universitats.
- Serveis de transport i mobilitat: metro, tramvia, bus, Renfe.
- Serveis d'habitatge: públic i privat.
- Serveis comercials: mercats, comerços i restauració.
- Serveis esportius: centres esportius municipals i altres equipaments.
- Serveis turístics: infraestructures, hotels i productes turístics.
- Espai públic: carrers, parcs, espais naturals i platges.

Un cop feta la diagnosi es va iniciar la devolutiva als agents i organismes municipals implicats.

Des del Moviment també volem posar èmfasi en que tant al diagnòstic com al Pla d'accessibilitat s'inclouï com a objecte d'anàlisi i de millora:

- La informació i les comunicacions, inclosos els sistemes i les tecnologies de la informació i les comunicacions com, per exemple, les webs dels ajuntaments i del consell comarcal, etc. (accessibilitat digital).
- Els esdeveniments culturals, esportius, d'oci, etc. promoguts o amb participació de l'administració pública local i/o comarcal.

4.2. Treballar de manera proactiva i participativa les solucions tipus que hauria de recollir el futur codi català.

Mentre no s'aprovi el nou codi d'accessibilitat cal avançar en la identificació i implementació de solucions tipus comptant per fer-ho amb les entitats catalanes de l'àmbit de la discapacitat que disposin de persones expertes en els diferents àmbits requerits.

4.3. Instar a la Generalitat per tal que aprovi el nou codi d'accessibilitat de Catalunya.

Un codi que ja està elaborat, i es pot consultar en la versió d'informació pública amb data 29 de gener de 2020, però està encara pendent d'aprovació.

Cal insistir en la importància de l'aprovació d'aquest codi per poder elaborar les solucions tipus i els ajustaments raonables que contindrà el pla d'accessibilitat per al conjunt d'àmbits de cada municipi.

4.4. Poder comunicar de manera individual a l'administració local l'existència de barreres a l'accessibilitat més enllà de les referides a la via pública.

Actualment solament es recullen les incidències en relació a la via pública.

Demanam també rebre un comprovant de la incidència comunicada.

DESENVOLUPAMENT TECNOLÒGIC PER FACILITAR LA VIDA INDEPENDENT I LA INCLUSIÓ EN LA COMUNITAT

(Desenvolupat al “Document Marc” pàgines 135 a 140)

1. De què parlem

En el context del nostre document estem parlant de:

- Suport i incentivació de la recerca per a la descoberta de tecnologia que afavoreixi la vida independent i d'inclusió a la comunitat de les persones amb discapacitat de qualsevol tipologia.
- Suport i impuls a la implementació dels avanços tecnològics que col·laborin a fer possibles aquests projectes de vida independent i d'inclusió.

Parlem de:

- **Domòtica + Internet de les coses (IOT):** entesa com el conjunt de tècniques orientades a automatitzar un habitatge o un edifici que integren la tecnologia per fer-lo més accessible i aplicat també en els sistemes de seguretat, gestió energètica, benestar o comunicacions. La domòtica aplicada a l'apertura de les portes de l'edifici on es viu, per facilitar l'ús de l'ascensor, l'apertura de la porta de casa, mobilitat de les persianes, comunicació per veu o gestos pels dispositius de llar, programació automatitzada dels electrodomèstics segons els desitjos de la persona usuària, etc.
- **Ajuts tècnics:** “*Productes, instruments, equips o sistemes tècnics utilitzats per una persona amb discapacitat, fabricats especialment o disponibles al mercat per preveure, compensar, mitigar o neutralitzar una discapacitat*”.¹⁹
- **Robòtica:** entesa com una ciència que aglutina branques tecnològiques i/o altres disciplines amb l'objectiu de dissenyar sistemes robotitzats que siguin capaces de realitzar tasques de suport en tots els àmbits, ja sigui a la vida quotidiana, en el treball o el lleure. L'expressió més encertada ho constitueix la Robòtica Social, com l'optimització de la interacció ésser humà-robot per a programes de salut i benestar.
- **Tecnologia aplicada a:**
 - o La detecció precoç de circumstàncies de vulnerabilitat i de risc de fragilitat.
 - o Facilitar la inserció laboral de persones amb discapacitat al mercat ordinari de treball.
 - o Accessibilitat al transport públic, etc.
- **Etc.**

En resum, parlem de **tecnologia de suport** entesa com qualsevol producte (incloent-hi dispositius, equips, instruments, tecnologia i programari) que és usat per a incrementar, mantenir o millorar les capacitats funcionals de persones amb discapacitat.

¹⁹ Observatori Social (2006). “*El greuge comparatiu econòmic de les persones amb discapacitat a la ciutat de Barcelona. El sobre esforç econòmic que origina la discapacitat*”. Glossari. Ajuntament de Barcelona.

Disposar d'aquesta tecnologia de suport té una repercussió directa, entre d'altres beneficis, en ampliar o reforçar l'autonomia de la persona amb discapacitat fent innecessari o reduint la necessitat de disposar de terceres persones que li donin suport humà. Però també, quan aquest suport humà continua sent necessari, la tecnologia de suport permet:

- Fer més eficaç l'acció de l'assistent personal o de la persona que presti el suport humà.
- Evitar lesions o baixes de l'assistent personal (o de la persona que es tracti) degudes a l'esforç en la realització de determinades tasques. (Prevenió de riscos laborals)

2. Què demanem des del nostre Moviment?

2.1. Promoure i recolzar la recerca tecnològica amb la participació del territori.

- Aportant finançament propi.
- Recolzant projectes amb clar impacte facilitador de la vida independent de les persones amb discapacitat i la inclusió en la comunitat, per tal de rebre finançament públic de la Generalitat, del Govern de l'estat i/o de fons europeus, i/o finançament privat.
- Promovent la presentació de projectes de recerca i d'innovació tecnològica en resposta a necessitats detectades en la població depenent de la comarca i prioritzades des de l'administració local i comarcal.

2.2. Facilitant i promovent la realització de proves pilot al nostre territori.

- Elevar a la Generalitat la petició d'assignar fons per a la realització de proves pilot d'àmbit municipal o comarcal de projectes d'especial interès.
- Contribuir al finançament de proves pilot amb pressupost propi municipal i/o comarcal.

2.3. Elevar a la Generalitat la necessitat de revisar els criteris públics d'accés als ajuts tècnics que faciliten viure de manera independent i inclusiva en la comunitat.

Les condicions d'accés per la via pública a molts dels ajuts tècnics contemplen barems econòmics que sovint no tenen en compte el greuge econòmic comparatiu pel fet de tenir una discapacitat en relació a la resta de la població que no en té. En conseqüència un sector de persones amb discapacitat queda exclòs de l'accés a aquests ajuts, i tampoc té disponibilitat econòmica suficient per poder comprar-los en el mercat privat.

Per això que demanem la revisió dels criteris públics d'accés i/o establir suports complementaris per a l'adquisició de productes de suport, sistemes de comunicació alternativa, supressió de barreres, domòtica, etc. i/o, quan es disposa de suport humà de terceres persones, altres suports complementaris preventius de lesions, etc.

FORMACIÓ AL PERSONAL DE L'ADMINISTRACIÓ LOCAL I COMARCAL PER TAL DE FER EFECTIUS ELS DRETS DEFINITS A LA CONVENCIÓ

(Desenvolupat al "Document Marc" pàgines 141 a 146)

Sumari:

1. Objectius.
2. Estratègia.
3. A qui va adreçada la formació.
4. Què demanem des del nostre Moviment?

1. Objectius

- Garantir l'accessibilitat visual, auditiva, cognitiva i física a tots els serveis, informacions, productes i actuacions que presten o ofereixen a la ciutadania els ajuntaments i el consell comarcal. Això implica directament tots els mitjans de comunicació i d'interlocució amb la ciutadania (web, material audiovisual, productes impresos, etc.).
- Garantir un tracte adequat a totes les persones amb discapacitat o amb trastorn mental d'acord als drets reconeguts com a ciutadans i ciutadanes, a la seva dignitat com a éssers humans, i en compliment de l'establert a la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat en vigor des del 3 de maig de 2008.
- Facilitar el coneixement actualitzat dels canvis legislatius i normatius que afectin directament l'atenció i la garantia de l'accessibilitat de les persones amb discapacitat o amb trastorn mental per part de l'administració local i comarcal.
- Conèixer els recursos existents, tant propis com aliens, públics i privats, específics de l'àmbit de la discapacitat i generalistes que facin efectiu el principi d'inclusió.
- Conèixer altres experiències que puguin ser implementades o aportar elements de millora a la pròpia organització.

2. Estratègia

2.1. Incidir en les actituds i la "mirada".

Es tracta no solament de facilitar coneixements, eines i informació, o de desenvolupar determinades habilitats, sinó **fer-ho també de manera pràctica i vivencial** dirigida a potenciar o refermar una **mirada inclusiva**.

En aquest sentit, incloure testimonis en primera persona, sempre que sigui pertinent, pot facilitar la incorporació vivencial dels continguts treballats perquè ajuda a posar-se en la pell de l'altre.

Garantir la inclusió, l'accessibilitat i el bon tracte de les persones amb discapacitat o amb trastorn mental requereix també d'entendre l'altre, identificar-lo com a subjecte de drets i també de deures, com una persona que pot requerir, o no, de determinats suports per exercir la seva ciutadania.

Suposa també entendre que no es tracta d'un tema aliè que afecta una minoria de la població. És quelcom que ens toca de prop.

2.2. Implementació pràctica en l'organització, sempre en funció de les característiques de cada encàrrec i funció.

Invertir en formació solament té sentit si l'organització municipal o comarcal se'n beneficia en termes de qualitat de l'atenció i dels serveis prestats a la ciutadania amb discapacitat o amb trastorn mental. Per això cal que aquesta formació contempli una part pràctica en la qual cada participant treballi identificant àrees de millora, i/o proposant millores concretes, i/o identificant bones pràctiques existents.

3. A qui va adreçada la formació

- **Personal de contractació directa d'ajuntaments i consell comarcal.**
- **Personal d'empreses i entitats que gestionen serveis municipals o comarcals** (gestió indirecta de serveis públics)

En aquest cas es tracta d'incorporar als Plecs de Condicions Tècniques i Administratives la realització d'aquesta formació com una obligació de l'adjudicatari.

Al "Document marc" definim quins són els continguts bàsics que caldria garantir.

4. Què demanem des del nostre Moviment?

4.1. Definir un Pla de formació continua del personal municipal i comarcal que atén a la ciutadania, i també del personal implicat en garantir l'accessibilitat de les persones amb discapacitat o amb un trastorn mental a la informació, als serveis i a les actuacions d'ajuntaments i consell comarcal.

- Formació continua: Aquest eix de formació ha de ser permanent en el temps, i flexible per adaptar-se a les noves necessitats, canvis de personal o noves incorporacions, etc.
- Aquest Pla de formació continua pot tenir una dimensió municipal o supramunicipal / comarcal en funció de necessitats compartides i assenyalades per varis municipis.

- Les accions formatives organitzades pels propis ajuntaments o consell comarcal han d'incloure:
 - La implementació d'allò que s'hagi abordat en l'àrea concreta de treball de cada participant, sigui proposant alguna millora que tingui viabilitat, o de la manera que es consideri adequada a cada formació.
 - Una metodologia pràctica i vivencial dirigida a potenciar o refermar una mirada inclusiva.
- Un Pla de formació continua que:

- **Garanteixi que tot el personal implicat disposa d'uns coneixements bàsics** definits d'acord al seu encàrrec i funció.

- Parteixi d'una diagnosi actualitzada de fortaleces i de febleses pel que fa a l'atenció dispensada a les persones amb discapacitat o amb trastorn mental, i a l'accessibilitat d'aquesta ciutadania a la informació, als serveis i a les actuacions municipals i comarcals. Una diagnosi a partir de la qual es defineixin prioritats i objectius anuals.
- Un cop feta la diagnosi, defineixi unes fases d'assoliment i fixi un termini màxim en el qual es garanteixi que tot el personal implicat tindrà els coneixements bàsics definits.
- Tingui establert un sistema per recollir les demandes, interessos i necessitats del personal en aquest àmbit.
- Inclougi tant l'accés a accions formatives externes, mitjançant permís de treball retribuït i/o pagament de la matrícula, com l'organització de formacions a mida de les persones a les quals s'ha d'adreçar.
- Reculli en una memòria anual les actuacions formatives realitzades i el perfil del personal al qual s'ha adreçat.

4.2. Incloure una formació bàsica sobre els drets de les persones amb discapacitat als "Plans d'acollida de nous treballadors/es"

4.3. Implicar la Diputació de Barcelona per tal que doni suport tècnic, econòmic i/o material.